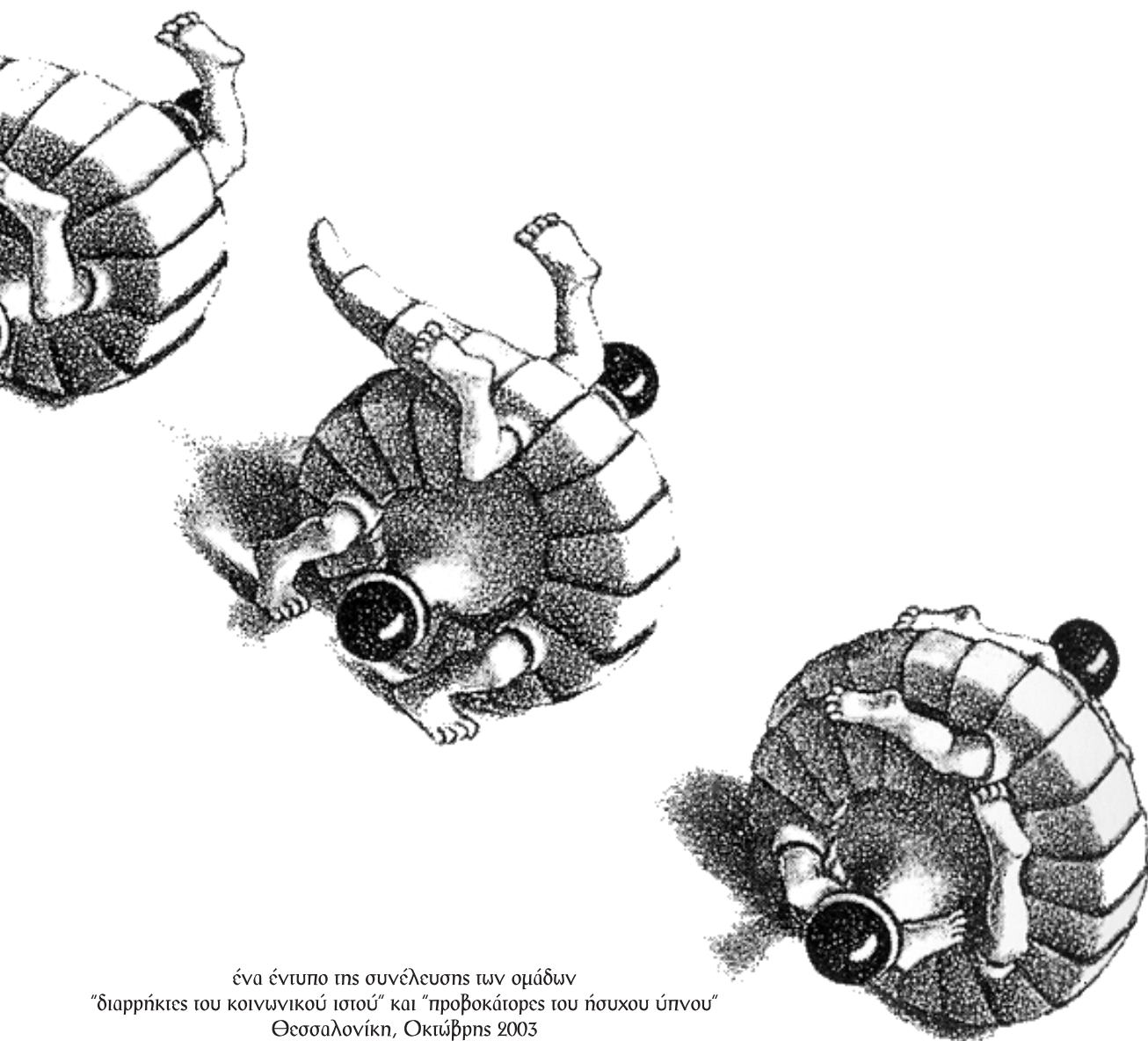

Η ΝΕΑ ΤΟΠΟΛΟΓΙΑ

χάρτης '03

ένα έντυπο της συνέλευσης των ομάδων
"διαρρήκτες του κοινωνικού ιστού" και "προβοκάτορες του ήσυχου ύπνου"
Θεσσαλονίκη, Οκτώβρης 2003

Όσο για 'μένα,
θα αποχωρίσω σίγουρα ευχαριστημένος
από έναν κόσμο όπου η δράση
δεν είναι η αδελφή του ονείρου.

Πό το τέλος: Παρασκευή βράδυ 20 Ιούνη, αποφασίσαμε σαν συνέλευση (δέσμευση που ίσχυσε και για τα μέλη ως άτομα στη συνέχεια) να μη συμμετέχουμε στην πορεία του Σαββάτου 21 Ιούνη 2003. Ήταν μια δύσκολη απόφαση, για διάφορους λόγους, άν και ολόκληρη η βδομάδα στα πανεπιστήμια, δεν μας προδιέθετε για κάτι διαφορετικό.

Στις αρχές του 2002, ξεκίνησε μια διαδικασία που ουσιαστικά ήταν οι πρώτες μας κοινές συζητήσεις αρχικά ως "προβοκάτορες"- διεθνοποίηση, "παγκοσμιοποίηση", κινήματα κατά ή "κατά", οι συμφωνίες, οι διαφωνίες και τα προβλήματα με άλλες αντιλήψεις αναρχικών του ελλαδικού χώρου (συζητήσεις που οδήγησαν και σε αποχωρήσεις από την ομάδα)-, στη συνέχεια μαζί με τους "διαρρήκτες" στη βάση ακριβώς αυτών των συζητήσεων. Ακολούθησαν περαιτέρω συζητήσεις περί τρόπων οργάνωσης για το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας, συναντήσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και συμπεράσματα. Μια διαδικασία 1,5 χρόνου λοιπόν, εκείνη την Παρασκευή βράδυ βρέθηκε σε ένα στενάχωρο αδιέξοδο. Κι όμως, θα αισθανόμασταν ασυνεπείς προς όλα αυτά που είχαμε συζητήσει, είχαμε εκδώσει, είχαμε ελπίσει και κοπιάσει εάν συμμετείχαμε στην πορεία του Σαββάτου. Από την πόλη μας περνούσε το "κίνημα αντιπαγκοσμιοποίησης" και εμείς θα κοιτούσαμε την πορεία του Σαββάτου από μακριά, πιο αμήχανοι και από άρρωστα παιδιά... Βέβαια όλο το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας μας προδιέθετε, με την έννοια της οργανωτικής ασάφειας των αντιεξουσιαστών. Το εξάμηνο αυτό, και όχι μόνο η πορεία του Σαββάτου, επιτάχυνε έτσι ή αλλιώς τα κριτικά μας σημεία κυρίως σε σχέση με τις οργανωτικές δομές και τις αντιλήψεις των αντιεξουσιαστών στην Ελλάδα, -σε σχέση με το λεγόμενο "χώρο". Αλλά και όσοι από μας ήταν θετικά, αλλά και κριτικά, προσκείμενοι στα κινήματα αντιπαγκοσμιοποίησης, τώρα τηρούν μια πιο επιφυλακτική στάση. Παίξαμε και χάσαμε. Χάσαμε όμως πραγματικά; ...και σε ποια σημεία ακριβώς;

Χάσαμε επειδή το Σάββατο η πορεία ήταν χωρίς σαφές πολιτικό περιεχόμενο και στόχο. Χάσαμε επειδή το Σάββατο η πορεία δεν είχε τη συνεϊδηση της δυναμικής πολιτικής της δύναμης. Χάσαμε όχι μόνο γιατί 7 διαδηλωτές είναι στην φυλακή τρεις μήνες μετά και άλλοι 23 διώκονται, αλλά γιατί δε μπορούμε να βρούμε τους εαυτούς μας στις συνελύσεις αλληλεγγύης, που αναπαράγουν, κατά την άποψη μας, όλα όσα δεν είμαστε διατεθειμένοι να αναπαράγουμε. Περιεχόμενα και μορφή. Σκεφτόμαστε ότι δε μπορεί όλο αυτό που πέρασε από εδώ να άφησε μόνο ένα συντονισμό κινήσεων αλληλεγγύης σε αρκετές (είν' η αλήθεια) χώρες της "δύσης". Δεν αρκεί. Ίσως να θέλαμε πολλά -το απαιτούν όμως οι καιροί πιστεύουμε. Να βρεθούν επιτέλους αυτές οι δυνάμεις-νεκροθάφτες του καπιταλισμού, οι δυνάμεις-σφυρηλάτες μιας σκαλωσιάς της κοινωνικής απελευθέρωσης ως δυνατότητα. Τίποτα λιγότερο. Τίποτα περισσότερο.

Δε χάσαμε εάν καθίσουμε, όσοι συμμετείχαμε, να διαυγάσουμε τις κινήσεις μας, τις λάθος και τις σωστές. Χωρίς θριαμβολογίες, χωρίς φετίχ. Με ειλικρίνεια. Με την αυτοκριτική και την προσπάθεια για δομές και για αντιλήψεις, που θα μας επιστρέψουν στην κεντρική λεωφόρο της ιστορίας. Γιατί **και** αυτό είναι το στοίχημα.

Και είδαμε πολλά που δε μας άρεσαν. Περισσότερα στη συνέχεια. Όπως είδαμε και στιγμές ελπίδας και οργάνωσης. Περισσότερα στη συνέχεια. Θα βρείτε ένα χρονολόγιο των κινήσεων μας από το οποίο πιστεύουμε διαφαίνονται οι αντιρρήσεις και οι προτάσεις μας. Ελληνική προεδρία αλλά και αντιπολεμικό "κίνημα". Η κριτική μας σε αντιλήψεις των αναρχικών και αντιεξουσιαστών, όπως αυτές στάθηκαν στο φως γεγονότων που λειτούργησαν ως "λυδία λίθος". Για τα κινήματα αντιπαγκοσμιοποίησης θα βρείτε λίγα πράγματα να αλλάζουν από τον προηγούμενο (δεύτερο) χάρτη. Πάντως ο όποιος ενθουσιασμός χάθηκε. Οι επιφυλάξεις πληθύναν. Δεν αντιλαμβανόμαστε τη ριζοσπαστικοποίηση αυτού του κινήματος, στο οποίο το πάνω χέρι έχουν οι ρεφορμιστικές απόψεις, ως μια απλή περιοδικότητα της βίας.

Όταν μιλάμε για έξοδο σε κάποιο σημείο του κειμένου, μιλάμε για έξοδο από την αναπαραγωγή αυτονότων, αντιφάσεων, φετιχοποιήσεων που χαρακτηρίζουν μια μη-κοινότητα, που κάπως αδέξια την ονομάζαμε "χώρος". Το ότι δε θεωρούμε ότι ανήκουμε σε κάποιο "αναρχικό χώρο" δεν καταργεί τον αντικυριαρχικό προσανατολισμό της συνέλευσης μας. Αντιθέτως τον ενισχύει, του δίνει νέα δύναμη αφήνοντάς τον απογυμνωμένο να σταθεί στα πόδια του, ψηλαφώντας στο σκοτάδι τα περάσματα του, προς άλλες συλλογικότητες, άτομα και τελικά, προς την κοινωνία. Η κριτική που γίνεται σ' αυτό τον χάρτη (που ξεπερνά τις κινήσεις των αναρχικών σε σχέση μόνο με την ελληνική προεδρία και τις μέρες της Συνόδου), θα συμπληρωθεί με μια γενικότερη θεώρηση και αναθεώρηση μας, για διάφορα πολιτικά ζητήματα, τους επόμενους μήνες. Ως τότε οι δίαυλοι επικοινωνίας, για ανταλλαγή απόψεων, συμφωνιών και διαφωνιών παραμένουν η ταχυδρομική μας θυρίδα:

Τ.Θ. 1629, 54006 Θεσσαλονίκη και το e-mail μας: provokatores2002@hotmail.com
Παλαιότερα κείμενά μας μπορείτε να βρείτε στο www.L14.gr/provokatores

συντροφικά...

η συνέλευση των ομάδων "διαρρήκτες του κοινωνικού ιστού" και "προβοκάτορες του ήσυχου ύπνου"
Θεσσαλονίκη, Οκτώβρης 2003.

Το κείμενο που ακολουθεί δεν έχει ως στόχο μια απλή χρονολογική καταγραφή των κινήσεων μας, σε θεωρητικό και οργανωτικό επίπεδο, κατά το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας 2003 και το κλείσιμο της με την σύνοδο κορυφής τον Ιούνιο. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με ένα απλό γράμμα σε ομάδες. Ελπίζουμε περισσότερο στο να διαφανεί **το συνολικό σχήμα του σκεπτικού μας** σε σχέση με την οργάνωση των αντικαθεστωτικών ρευμάτων και κινήσεων, όχι μόνο για τη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία. Όλα είναι θέμα θεώρησης, κάθε απλή κίνηση που κάνει ή δεν κάνει κάποιος ή τουλάχιστον έτσι θέλουμε να πιστεύουμε. Στη συνέχεια είναι βέβαια και θέμα (αυτό)κριτικής αποτίμησης και αναθεώρησης. Τί πήγε καλά, τί απέτυχε και για ποιό λόγο. Για μας όλη αυτή η ιστορία αποτέλεσε καταλύτη για ριζικές πολιτικές αναθεωρήσεις. Περισσότερα όμως στη συνέχεια αυτού του χάρτη και τους μήνες που θα ακολουθήσουν...

Παρένθεση: περιγράφουμε εδώ την πολιτική μας πρόταση που προσπαθήσαμε να προωθήσουμε το χρόνο που πέρασε και όχι κάποιο πολιτικό μας σχέδιο. Το σχέδιο είναι η τεχνική στιγμή μιας δραστηριότητας που προϋποθέτει συγκεκριμένη επαρκή γνώση πολλών παραγόντων. Το να *προτείνεις* όμως, συγκεκριμενοποιεί μεν μια πολιτική θεώρηση (μη εξαντλητική στην περίπτωση μας) από την άλλη όμως αφήνει ανοιχτούς ορίζοντες συνδιαμόρφωσης και αλληλεπίδρασης τουλάχιστον μ' αυτούς στους οποίους απευθύνεσαι. Έτσι θα διαπιστώσετε σίγουρα αντιφάσεις, επαναλήψεις, λάθη, επαναποθετήσεις στις κινήσεις μας, που είναι όμως αναπόφευκτες μιας και το κατεξοχήν πεδίο ασυμφωνίας είναι εκείνο του περάσματος από τη θεώρηση στην πράξη, χωρίς να ορίζουμε ευκρινώς τα όρια αυτού του δίπολου. Άλλωστε δεν ευαγγελιστήκαμε οποιαδήποτε αυταπάτη "πολιτικής καθαρότητας", προσέχοντας μη "λερώσουμε"(:) τα χέρια μας με τον ιξό της δράσης μέσα στην κοινωνική πραγματικότητα. Ούτε όμως φτάσαμε στο αντίθετο άκρο της άκριτης συμμετοχής "σε ότι παίζει", στον ακτιβισμό. *Τέλος παρένθεσης.*

Από τις αρχές του 2002 συζητούσαμε για τη διεθνοποίηση της κυριαρχίας και για τα λεγόμενα κινήματα αντιπαγκοσμιοποίησης, αναζητώντας τον κοινό τόπο και το συγκεκριμένο των υποκειμενικών απόψεων σε σχέση με αυτά. Αποτέλεσμα ήταν ο πρώτος χάρτης της "νέας τοπολογίας" τον Ιούνιο του 2002. Συμμετείχαμε στο τριήμερο που έγινε την ίδια περίοδο μαζί με άλλες ομάδες- συλλογικότητες και συντρόφους/ ισσες ελπίζοντας στο άνοιγμα ενός διαλόγου και στην έναρξη μιας διαδικασίας. Μας φαινόταν και μας φαίνεται λογικό και ορθό η έναρξη οποιασδήποτε συζήτησης συνεργασίας, συνδιαμόρφωσης ή συντονισμού να ξεκινάει από την κατάθεση των θεωρήσεων και των απόψεων για το συγκεκριμένο ζήτημα. Έτσι συμφωνήθηκε και από τους διοργανωτές η δεύτερη μέρα (Σάββατο) του τριημέρου να περιλαμβάνει μια συζήτηση περί διεθνοποίησης. Αυτό ήταν και το κεντρικό σημείο του όλου τριημέρου, για μας. Δυστυχώς η συζήτηση αυτή του Σαββάτου ενώ είχε μεγάλη προσέλευση ατόμων και ομάδων από την πόλη και όλη τη χώρα, επικεντρώθηκε σχεδόν από την πρώτη ώρα στην κατάθεση εμπειριών από άλλες κινητοποιήσεις "αντιπαγκοσμιοποίησης" και απόψεων περί πρακτικών και οργανωτικών ζητημάτων σε σχέση με τη σύνοδο κορυφής που θα γινόταν σε έναν χρόνο! Τη στιγμή που δεν ξέραμε καν που ακριβώς θα γίνει η ίδια η σύνοδος και τα σχέδια των κυρίαρχων για αυτήν. Και βέβαια καμιά αναφορά σε όλο το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας και το ποιες θεματικές θα έπρεπε να αναδείξει μια ριζοσπαστική κριτική και πρακτική. Ελάχιστες ήταν οι συνολικότερες τοποθετήσεις, και πιστεύουμε ότι αυτή η παράλειψη ή αδυναμία τότε συνέβαλε κατά πολύ στο τί ακολούθησε... Όπως και να' ναι όμως, προέκυψαν και σημαντικά συμπεράσματα από το όλο τριήμερο για μας. Καταρχήν η συνειδητοποίηση σε ποιο θεωρητικό επίπεδο ανάλυσης και διαύγασης βρίσκονταν μεγάλα κομμάτια του λεγόμενου "χώρου" και κατά δεύτερον ότι με τέτοιου τύπου διαδικασίες "ελάτε όλοι να συζητήσουμε για να δούμε τί γίνεται" δε μπορούσε να προχωρήσει μια διαδικασία που τη θεωρούσαμε ιδιαίτερα σημαντική. Ήταν ήδη πασιφανές ότι αυτό το "όλοι μαζί" δε μπορούσε να προχωρήσει, τουλάχιστον σε ένα πρώτο επίπεδο κουβέντας και ούτε μπορούσε να επιτευχθεί κάτι κοινό και ενιαίο απ' όλους, χωρίς να πιστεύουμε ότι είναι ή θα έπρεπε να είναι γενικά αυτό το ζητούμενο. Αυτό καταθέσαμε, και σε ένα κάλεσμα που μας έγινε λίγες μέρες αργότερα, σε μια συνέλευση ομάδων της Θεσσαλονίκης, κομμάτι της οποίας δημιούργησε αργότερα την "*Αντιεξουσιαστική κίνηση Salonica 2003*". Αποφασίσαμε να δουλέψουμε ένα άλλο σκεπτικό, που είναι η αλήθεια ότι ξέφευγε από τα γνωστά πρότυπα περί "χώρου" και "όλοι μαζί" παντού και πάντα.

Με το ίδιο σκεπτικό, δε συμμετείχαμε και στη πανελλαδική συνέλευση που έγινε τέλη Σεπτέμβρη στη Θεσσαλονίκη για τη δημιουργία ενός συντονιστικού αντιεξουσιαστικών

ομάδων και συλλογικότητων. Να συντονιστεί τί ακριβώς και από ποιούς; Αφού δεν υπήρχαν συγκεκριμένες θεωρήσεις, απόψεις και σχέδια δράσης από μεγάλο αριθμό των ομάδων και των ατόμων. Πάλι πιστεύουμε ότι κυριάρχησε το "βρισκόμαστε όλοι μαζί και βλέπουμε...". Δεν απορρίπταμε γενικότερα την ιδέα ενός συντονιστικού, και υπήρχαν και απόψεις που τις θεωρούσαμε κοντινές:

"Επιθυμούμε το συντονιστικό που θα δημιουργηθεί να αναλάβει τη δημόσια πολιτική ευθύνη και τη συνδιοργάνωση των όποιων κοινών δράσεων αποφασισθούν χωρίς να συνδιαλλαγεί με καθεστωτικές αρχές, δήμους, κόμματα και μη κυβερνητικές οργανώσεις."

κείμενο της συλλογικότητας "Εσωτερικός Εχθρός" για την συνάντηση, Σεπτ. 2002

αλλά θεωρήσαμε ότι αυτό θα έπρεπε να συζητηθεί σε ένα επόμενο επίπεδο, αφού είχε διευκρινιστεί ένας αριθμός βασικών απόψεων και θεωρήσεων. Χρόνος υπήρχε τότε ακόμη...

Ακολουθεί το Νοέμβριο του 2002 (...ταυτόχρονα κάποιος κόσμος είχε ήδη αναλάβει δράση ενάντια στον πόλεμο) κείμενο του "Εσωτερικού Εχθρού" για το συντονισμό ομάδων-συλλογικότητων σε ένα ή περισσότερα από τα 7 σημεία που τίθονταν (διαμονή των διαδηλωτών, ζητήματα εισόδου αλλοδαπών διαδηλωτών/τριων στα σύνορα, ιατρική/ νομική υποστήριξη, συντονισμός δράσεων κατά τις συνόδους υπουργών, αλληλεγγύη σε συλληφθέντες, αντιπληροφόρηση, χρηματοδότηση - αυτοχρηματοδότηση). Λόγω συγγένειας των απόψεων που διατυπώνονταν στο κείμενο (π.χ. η μη δημιουργία ενός κεντρικού αντιεξουσιαστικού οχήματος) απαντάμε στο κάλεσμα θετικά, θέτοντας και τους δικούς μας προβληματισμούς, πχ σε σχέση με το "χώρο" και τις συνεργασίες (τα οποία επαναλαμβάνουμε στο δεύτερο κάρτη της "νέας τοπολογίας" ένα μήνα αργότερα):

*"...θεωρούμε την κριτική συμμετοχή μας στις κινητοποιήσεις του Ιούνιου, ως κομμάτι της πολιτικής μας σκέψης και δράσης. Επίσης είμαστε θετικοί στο ενδεχόμενο συμμετοχής μας και σε σχετικές κινητοποιήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της εξαμήνιας προεδρίας του ελληνικού κράτους. Πριν συζητήσουμε για οποιαδήποτε πρόταση ή συνεργασία θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τη στάση της ομάδας μας σε σχέση με καλέσματα, με συνελεύσεις, με συνεργασίες του λεγόμενου "χώρου". Ήδη λοιπόν, δε θα αρκεστούμε στον υπαινιγμό των εισαγωγικών που προηγήθηκαν και θα δηλώσουμε ρητά ότι αυτό που συνηθίζεται να ονομάζεται "χώρος", και ειδικά "αναρχικός χώρος", είναι για μας κάτι πολύ ασαφές, κάτι πολύ συζητήσιμο, κάτι που, τέλος πάντων, να επικαλείσαι την ενότητα του ελλοχεύει πολλά προβλήματα. Θεωρούμε ότι πολλές φορές όταν βρισκόμασταν σε συνελεύσεις του "χώρου" η ασυνεννοησία και η διαφορετική "αυτονόητη" βάση συζήτησης και στόχευσης μας οδηγούσαν σε αδιέξοδα ή μέσες λύσεις. Δε θα βαθύνουμε σ' αυτό το σημείο την κριτική μας, απλώς δηλώνουμε ρητά τους προβληματισμούς μας. Επίσης δηλώνουμε τον τρόπο με τον οποίο σε πρακτική βάση στοχεύουμε να κινηθούμε σε σχέση με καλέσματα- συνελεύσεις και συνεργασίες: τα καλέσματα και οι συνεργασίες (σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο) που θα προέρχονται από μας δε θα απευθύνονται γενικά σ' έναν "χώρο" με βάση "ελάτε γενικά να κάνουμε πράγματα". Θα τίθεται μια συγκεκριμένη βάση πολιτικής συνεργασίας σαφώς διατυπωμένη. Θα δίνουμε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στα καλέσματα μας αναλόγως το τι επιθυμούμε να κάνουμε εκείνη τη χρονική στιγμή και θα θεωρούμε ως **αυτονόητες μόνο τις βασικές αρχές της αντιεξουσιαστικής οργάνωσης και δράσης** δηλ. την άμεση δημοκρατία στη λήψη αποφάσεων, την άμεση και αδιαμεσολάβητη δράση (έξω από κόμματα και φορείς) για την ολική ανατροπή του καπιταλισμού και του κράτους και την αλληλεγγύη μεταξύ των αγωνιζόμενων. Πέρα από αυτά τα αυτονόητα όλα τα' άλλα θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια.*

Αμφίδρομα, περιμένουμε από την άλλη κατεύθυνση και τα καλέσματα προς την ομάδα για θεωρητική ή (και) πρακτική συνεργασία να γίνονται με τα προαναφερόμενα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και όχι με ένα γενικό σκεπτικό ότι όλοι είμαστε γενικά κομμάτι ενός χώρου ή ότι "όλοι αναρχικοί είμαστε".

απόσπασμα κειμένου απάντησης

Ας σημειωθεί ότι στο κάλεσμα αυτό απάντησαν συνολικά πέντε ομάδες και συλλογικότητες απ' όλη την Ελλάδα... όπως και να 'ναι πάντως θεωρούσαμε ότι κατά κάποιο τρόπο θα προχωρούσε μια συζήτηση με την έναρξη του 2003. Τα πράγματα όμως εξελίσσονται αλλιώς και όλες μας οι πολιτικές ενστάσεις και διαφωνίες αποκτούν μια

εκρηκτική διάσταση το Γενάρη σε μια συνέλευση αρκετών ομάδων και ατόμων σχετικά με την περιφερειακή συνεδρίαση των αφεντικών τότε στο Ναύπλιο. Όταν "τολμάμε" να θέσουμε θέμα γενικότερου σχεδιασμού για το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας και ότι δε γίνεται να τρέχουμε από ημερομηνία σε ημερομηνία χωρίς να συζητάμε το πολιτικό περιεχόμενο αυτών που κάνουμε, δεχόμαστε έναν καταϊγισμό απαξιωτικών χαρακτηρισμών από κομμάτι της συνέλευσης αλλά και σιωπή από σχεδόν όλο το υπόλοιπο. Γεγονός που συμβάλλει και αυτό στην απόφαση να μην ξανασυμμετέχουμε σε τέτοιου είδους συνελεύσεις ακόμη και με τον κίνδυνο της πολιτικής απομόνωσης και της μη ανταπόκρισης στο κάλεσμα που θα κάναμε με την έκδοση του δεύτερου χάρτη της "νέας τοπολογίας" τέλη Γενάρη. Εκεί περιγράφαμε και το σκεπτικό μας για το πώς σκοπεύαμε να κινηθούμε σε σχέση με τις συνεργασίες:

"...θα κινηθούμε σε τρία επίπεδα συνεργασίας: αρχικά θα επιδιώξουμε τη συζήτηση και τη συνεύρεση με άτομα και συλλογικότητες της Θεσσαλονίκης με τις οποίες πιστεύουμε ότι υπάρχει πεδίο συζήτησης και συνεργασίας. Στη συνέχεια σχεδιάζουμε την απεύθυνση σε ομάδες στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο με τις οποίες υπάρχει ήδη μια πολιτική επαφή και οι οποίες έχουν δηλώσει ρητά τη διάθεση τους να οργανωθούν σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2003 της ελληνικής προεδρίας. Έχοντας υπόψη όμως ότι ακόμα και σ' αυτές τις συνεργασίες θα υπάρξουν διαφωνίες δε θεωρούμε απαραίτητη και δεσμευτική τη δημιουργία κοινής θεωρητικής βάσης. Δέσμευση θα αποτελούν αυτά που θα έχουν αποφασιστεί και συμφωνηθεί από κοινού. Κάθε ομάδα ή άτομο προφανώς και θα μπορούν να λειτουργούν αυτόνομα -εκτός αυτής της συνεργασίας- συνεχίζοντας τη δράση που έχουν επιλέξει. Η πορεία της συνεργασίας σ' αυτά τα δυο επίπεδα θα καθορίσει και το μετά-τον-Ιούνη-2003. Το τρίτο επίπεδο αφορά το συντονισμό και μόνο σε επίπεδο τοπικό και πανελλαδικό των αντιεξουσιαστικών σχημάτων που θα δημιουργηθούν ενόψει του εξαμήνου της ελληνικής προεδρίας, μιας και δεν τα αντιλαμβανόμαστε, παρ' όλες τις πιθανές διαφωνίες, ως ανταγωνιστικά. Εύκολα κατανοεί κανείς ότι δεν προσανατολιζόμαστε στη δημιουργία μιας μεγάλης πορείας (ή ενός black block) τις ημέρες της Συνόδου. Μπορούν να υπάρξουν δυο, τρία ή περισσότερα καλέσματα για πορείες για να διατηρηθεί και η πολιτική διαφορετικότητα του κάθε καλέσματος και η αυτονομία του πολιτικού του σκεπτικού. Το σκεπτικό αυτό ισχύει προφανώς και για όλες τις κινητοποιήσεις που θα γίνουν το πρώτο εξάμηνο του 2003."

χάρτης #2, σελ.12, Γενάρης 2003

Να το πούμε εξ αρχής και ξεκάθαρα: αποτύχαμε και στα τρία αυτά επίπεδα. Από τις ομάδες και συλλογικότητες της Θεσσαλονίκης που καλέσαμε για συζήτηση, καμία δε συμμετείχε στη συνάντηση που ακολούθησε αρχές Μάρτη στην Αθήνα. Λάβαμε προφορικές απαντήσεις ότι "είναι αργά πλέον" ή καθόλου απαντήσεις. Αυτό πιστεύουμε ότι οφείλεται και σ' όσα είχαν προηγηθεί στη συνέλευση πριν το Ναύπλιο, και στο ότι δε συμμετείχαμε στην οργάνωση και στην πορεία στις 22 Φλεβάρη ενάντια στους υπουργούς ενέργειας, προσπαθώντας να κρατήσουμε μια συνέπεια απέναντι σ' αυτό που λέγαμε "κυνήγι ημερομηνιών" και πορείες χωρίς πολιτικό περιεχόμενο και απεύθυνση. Το τί έγινε σε εκείνη την πορεία δεν είναι δικιά μας δουλειά να κρίνουμε, εμείς απλά καταθέτουμε την ενεργό απουσία μας. Αυτή μας η επιλογή είχε ως αποτέλεσμα να τεθούν οι συλλογικότητες που είχαμε καλέσει για συζήτηση μπροστά σε δίλημμα, μιας και συγκρούονταν, με σαφήνεια, πολιτικές επιλογές περί οργάνωσης. Πάντως τότε δεν ανταποκρίθηκαν ούτε καν στο κάλεσμα συζήτησης της προτάσεως μας, λέγοντας μας ότι έτσι "με κάποιους θα έπρεπε να πάνε και κάποιους να αφήσουν πίσω". Πράγμα σωστό, γιατί κάποιες πολιτικές επιλογές δεν ταιριάζουν μεταξύ τους. Αναπόφευκτα μόνο έτσι μπορεί να γίνει. Όποιος δρα πολιτικά, δεν είναι ουδέτερος. Επιλέγει με ποιους θα πάει, εκτίθεται και κρίνεται. Μόνο έτσι μπορεί να είναι.

Στη διήμερη συνάντηση της Αθήνας αρχές του Μάρτη 2003 είχαν καλεστεί, κάπως αυθαίρετα είναι η αλήθεια, καμιά δεκαριά ομάδες και συλλογικότητες απ' όλη την Ελλάδα. Στο κείμενο που αποστείλαμε για την πανελλαδική συνάντηση, πέρα από τη θεώρηση μας για τη διεθνοποίηση και τα κινήματα εναντίων της που είχαμε καταθέσει στους χάρτες, προτείναμε ως χαρακτηριστικά ενός οργανωτικού περιγράμματος συνεργασίας τα εξής:

“* Πιστεύουμε πως η οποιαδήποτε δράση μας οφείλει να μείνει αδιαμεσολάβητη και αντιθεσμική. Να μην περιέχει συνεργασίες με φορείς, κόμματα, ΜΚΟ και ΜΜΕ.

* Επίσης οφείλουμε να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια ώστε να είναι διακριτή και αυτόνομη. Δηλαδή να κρατήσουμε κριτική στάση απέναντι στα ρεφορμιστικά κομμάτια και να διαχωρίσουμε τα προτάγματά μας ώστε να αναδεικνύουν την ολική ανατροπή του καπιταλισμού και όχι των εξανθρωπισμό του

* Η άμεση δημοκρατία στη λήψη αποφάσεων καθώς και η αλληλεγγύη μεταξύ των αγωνιζομένων οφείλουν να είναι εκτός από αδιαπραγμάτευτα χαρακτηριστικά, προτάγματα που θα μας διαχωρίζουν και θα λειτουργούν ως αναγνωριστικό της όποιας κίνησής μας. Στα πλαίσια της άμεσης δημοκρατίας θεωρούμε απαραίτητη την ολομελή παρουσία των ομάδων στις συνελεύσεις.

* Τέλος, η χρήση της βίας δε μπορεί παρά να αποτελεί μέσο για την ανάδειξη των προταγμάτων μας και όχι αυτοσκοπό.”

απόσπασμα του κειμένου καλέσματος

Επίσης είχαμε και μια πρόταση συγκεκριμένου οργανωτικού περιγράμματος, που δεν έχει πλέον αξία να επαναλάβουμε εδώ. Η αλήθεια είναι ότι ειδικά την πρώτη μέρα των συζητήσεων υπήρξε προσέλευση αρκετών συντρόφων, -ισσων από τις ομάδες εκτός Θεσσαλονίκης, αλλά πέρα από λίγες τοποθετήσεις που είχαν να προτείνουν συγκεκριμένα, μάλλον ο περισσότερος κόσμος ήρθε για να ακούσει ή να ρωτήσει ή να εντάξει οτιδήποτε προέκυπτε σε δράσεις που είχαν ήδη επιλεχθεί στην περιοχή που δρούσε. Και βέβαια ήταν θετικό ότι υπήρχε, ειδικά από αυτούς που ήρθαν τη δεύτερη μέρα, διάθεση συνεργασίας. Στο τέλος της συζήτησης τη δεύτερη μέρα δηλώσαμε ότι πλέον το κάλεσμα αυτό φεύγει από μας και γίνεται υπόθεση όλων όσων θέλουν να οδηγήσει σε μια οργανωτική δομή. Δόθηκε ραντεβού τέλη Μαρτίου στην Αθήνα, αλλά ως τότε είχαμε συμφωνήσει να κατατεθούν προτάσεις για τα συγκεκριμένα πολιτικά χαρακτηριστικά του σχήματος που θα προέκυπτε. Κάπου όμως με την έναρξη του πολέμου στο Ιράκ και το αντίστοιχο τρέξιμο από όλους μας, αυτή η κατάθεση προτάσεων δεν έγινε (πέρα από μια δικιά μας κριτική αποτίμηση). Η δίνη των αντιπολεμικών κινητοποιήσεων παρέσυρε και το δεύτερο ραντεβού που δεν έγινε ποτέ.

Αρχές Απρίλη ήταν για μας σαφές ότι το οργανωτικό σχήμα συνεργασίας αντιεξουσιαστών, που θολά είχαμε στο μυαλό μας, και μέσα από το οποίο μαζί με τους συντρόφους θα προσπαθούσαμε να δώσουμε ένα πολιτικό περιεχόμενο στις κινητοποιήσεις από εκεί και μπρος, είχε αποτύχει παταγωδώς. Κατεβάσαμε τον πήχη στο “αξιοπρεπής παρουσία” ως τον Ιούνιο και τις μέρες της Συνόδου, κοιτάζοντας να εκπληρώνουμε ότι μας αντιστοιχεί, χωρίς μεγάλες απαιτήσεις. Κάποιοι από μας συμμετείχαν στη δημιουργία της ιστοσελίδας ενημέρωσης για τον κόσμο που θα ερχόταν από το εξωτερικό, κάποιοι στην ιατρική ομάδα για τις διαδηλώσεις και όλοι δεσμευτήκαμε σε περίπτωση καταστολής της κατάληψης “Μαύρη Γάτα”. Όλα αυτά δεν τα θεωρούμε δευτερεύοντα, απλά δεν εντάσσονταν σε μια συγκεκριμένη συνολική πολιτική στόχευση όπως περίπου την είχαμε φανταστεί εμείς. Εξάιρεση σ’ αυτό αποτελεί η συνεργασία μας με τις ομάδες με τις οποίες πραγματοποιήσαμε συνελεύσεις και πορείες στις γειτονίες κατά την διάρκεια του πολέμου και μετά την επίσημη λήξη του (βλέπε αναλυτικά σε άλλο σημείο αυτού του χάρτη...). Προέκυψε μια συνέλευση συγκεκριμένων αντιεξουσιαστικών ομάδων - αυτές που κάλεσαν την πορεία αλληλεγγύης για τους μετανάστες την Πέμπτη 19 Ιούνιο. Είχε προηγηθεί ένα καλά προετοιμασμένο κάλεσμα, μήνες πριν, για κινητοποιήσεις και δρώμενα ενάντια στην σύνοδο των υπουργών πολιτισμού της ΕΕ στη Θεσσαλονίκη τέλη Μάη. Αυτή η συνέλευση κατάφερε, και επιλέγοντας ποιοι “μπορούν να τα βρουν μεταξύ τους”, να συγκεράσει τις διαφορετικότητες των αντιλήψεων και των εκφράσεων της κάθε συλλογικότητας χωρίς να τις ακυρώνει. Από τη μια η συνέλευση αυτή δείχνει ότι είναι δυνατή μια συνεννόηση μεταξύ πολιτικών ομάδων που όμως θέτουν μια βάση συνεργασίας που δεν είναι της νοοτροπίας “όλοι μαζί”. Και όχι μόνο. Γιατί από την άλλη η συνέλευση αυτή ενίσχυσε την έκφραση της κάθε συλλογικότητας επειδή ακριβώς στηριζόταν στη διαφορετικότητα των επιλογών των ομάδων. Η θεώρηση της άρνησης της υπάρχουσας καπιταλιστικής- εξουσιαστικής (και άρα ετεροκαθορισμένης) θέσμησης είναι πιστεύουμε κοινή, όπως και ένα αδρό περίγραμμα συνεργασίας με το οποίο εμείς συμφωνούμε. Τα μέσα όμως έκφρασης αυτής της άρνησης, αλλά και της απαραίτητης δημιουργικής αντιπρότασης διαφέρουν. Αυτή η πολιτική επιλογή ανάμειξης και αλληλοσεβασμού των διαφωνιών και

πέρα από αυτό η ενίσχυση των διαφορετικοτήτων ήταν, και ευχόμαστε να παραμείνει, το δυνατό και συνεκτικό σημείο της συνέλευσης των ομάδων αυτών. Πράγμα που οδήγησε στις πορείες στις γειτονιές κατά τη διάρκεια του πολέμου, στη διοργάνωση δρώμενων κατά το Σαββατοκύριακο της συνόδου των υπουργών πολιτισμού της ΕΕ, στη διοργάνωση της "γιορτής αντίστασης" (...καταραμένη βροχή) και τέλος στο κάλεσμα για την πορεία αλληλεγγύης στους μετανάστες στις 19 Ιούνη, που με 3.500 διαδηλωτές ήταν η μεγαλύτερη πορεία που έχουν καλέσει αντιεξουσιαστικές ομάδες στη Θεσσαλονίκη. Έτσι έχουμε ήδη φτάσει στη βδομάδα της συνόδου του Ιούνη 2003.

VENI, VIDI ... VICI ?

"Δεν είναι αυτονόητο ότι συμμετέχουμε σ' αυτό το κίνημα. Συμμετέχουμε επειδή βρίσκουμε στοιχεία ριζοσπαστικότητας. Συμμετέχουμε με τη λογική του μέσα και εναντίον. Ακριβώς επειδή δε μας ταιριάζει ούτε η άκριτη συμπάραταξη ούτε και η αποστασιοποιημένη κριτική που φοβάται μη λερώσει τα χέρια της με την πραγματικότητα και την αντιφατικότητα του κοινωνικού πεδίου, που είναι και το μοναδικό πεδίο που οι ανταγωνιστικές με την εξουσία προοπτικές καρποφορούν ή χάνονται".

χάρτης #2, σελ 1, Γενάρης 2003

Η επιλογή της συμμετοχής στις κινητοποιήσεις δεν μπορούσε παρά να είναι πολιτική, στην προσπάθειά μας να ψηλαφίσουμε τα ανταγωνιστικά πεδία και να δημιουργήσουμε στιγμές αντίστασης στην έρημο της διεθνοποιημένης κυριαρχίας. Ο πολύς κόσμος, τα μπάχαλα και οι συγκρούσεις με τους μπάτσους δεν αποτέλεσαν το φαντεζί θέλημα για τη συμμετοχή μας. Καλώς ή κακώς έχουμε συνειδητοποιήσει ότι δεν μπορείς να "κάψεις" μια κοινωνική σχέση. Όπως επίσης, έχουμε συνειδητοποιήσει ότι **δεν είναι δυνατό να συνεχίζουμε τις πολιτικές μας διαδρομές χωρίς να χρησιμοποιούμε το όπλο της κριτικής, που πάνω απ' όλα είναι αυτοκριτική**, χωρίς να κρίνουμε τη μορφή και τα αποτελέσματα της πολιτικής μας δραστηριότητας, χωρίς τελικά να μετατρέπουμε τις αδυναμίες του παρελθόντος σε θετικές πραγματικότητες στο μέλλον. Αυτός εξάλλου είναι και ο λόγος που γράφονται αυτές οι γραμμές. Η "μεγάλη εβδομάδα", όπως πολλοί χαρακτήρισαν την εβδομάδα πριν από το Σάββατο 21 Ιούνη,¹ ήταν πράγματι σημαντική: μέσα από την άμεση επαφή με το "κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης" αδράξαμε την ευκαιρία για να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας σχετικά με αυτό και να επανεξετάσουμε τη δράση μας και τις σχέσεις μας με τον καλούμενο "αναρχικό χώρο".

Ο "χώρος" ή Η αναπαράσταση της σύγκρουσης

Τα πανεπιστήμια αποτέλεσαν το χώρο που φιλοξενούσε τους αναρχικούς (από όλη την Ευρώπη αυτή τη φορά), χωρίς καμία γείωση με την πραγματικότητα της πόλης έξω από τα κάγκελα της Ξυγατιάς και της Εθνικής Αμύνης. Περιχαράκωση και αυτοκατανάλωση του "επαναστατικού" συνονθυλεύματος, ενός ετερόκλητου πλήθους με ενοποιητικό στοιχείο τη μεταφυσική των συμβόλων. Οι περισσότερες προσπάθειες δημιουργίας συλλογικών διαδικασιών βυθίστηκαν προσκρουόμενες στο σκόπελο της προσμονής του θεάματος της σύγκρουσης. Δεν ήταν λίγοι αυτοί που κατηγορήσαν την κατάθεση πολιτικών σκεπτικών ως ακαδημαϊκή συζήτηση και την οργάνωση ως καταστολή της "αυθόρμητης εξέγερσης". Διάφοροι "λυσσασμένοι" διατυμπάνιζαν με πομπώδη τρόπο ότι η εξέγερση είναι βίωμα και όχι θέαμα, αφήνοντας απειλητικό υπονοούμενο ενάντια στους δημοσιογράφους (μην πλησιάζετε γιατί θα σας κάψουμε!), συγχέοντας το θέαμα με την οθόνη της τηλεόρασης, ξεχνώντας, φαίνεται, ότι το θέαμα είναι η διαμεσολάβηση μιας κοινωνικής σχέσης από εικόνες, ότι θέαμα δεν είναι (όχι μόνο και όχι ουσιαστικά) η απευθείας σύνδεση των δελτίων ειδήσεων με τα μπάχαλα, αλλά η ίδια η πράξη της σύγκρουσης όταν στερείται πολιτικού περιεχομένου, όταν η ίδια η βία ανάγεται σε περιεχόμενο.

Από τη μια η αντίληψη της οργανωμένης αντιπαράθεσης στην κόκκινη ζώνη από την "αντιεξουσιαστική κίνηση Salonika2003".² Από την άλλη η λογική των διάχυτων καταστροφών μιας και "η κόκκινη ζώνη βρίσκεται παντού", βυθισμένη στην έλλειψη πολιτικής νοηματοδότησης του μέσου-βία, αποδιαρθρωμένη στην εικόνα της σπασμένης

1. Ο χαρακτηρισμός ήταν κάτι μεταξύ σοβαρού και αστείου, δυστυχώς όμως αποδείχτηκε πολύ πιο σοβαρός απ' ό,τι θα μπορούσαμε να φανταστούμε, μιας και οι "πιστοί" διαδηλωτές, διανύοντας ο καθένας το δικό του Γολγοθά, περίμεναν την "ανάσταση" που θα ερχόταν με το μεγάλο μπάχαλο.

2. Οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι η "αντιεξουσιαστική κίνηση" αποτέλεσε τη μόνη οργανωμένη και διακριτή δομή των κινητοποιήσεων όσον αφορά τους αναρχικούς. Ωστόσο υπάρχουν πολλά σημεία διαφωνίας και κριτικής στην κίνησή της. Η αντίληψη ενός κεντρικού οργανωτικού σχήματος τύπου "αναρχικού φόρουμ", η ένταξη κάθε δράσης κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2003 σε μια προοπτική κλιμάκωσης της σύγκρουσης με αποκορύφωμα τον Ιούνη και οι επαφές με φορείς και καθεστωτικά ΜΜΕ είναι σημεία που απέχουν πολύ από τη δική μας πολιτική κίνηση. Μάλιστα η σχέση της AKS2003 με τα ΜΜΕ απέδειξε πόσο καλά τα τελευταία διαχειρίζονται κάθε παρεκκλίνουσα άποψη, παρουσιάζοντάς την "αντιεξουσιαστική κίνηση" ως τον επίσημο φορέα του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού πόλου του "κινήματος", αποκρύπτοντας την πραγματικότητα της ποικιλίας απόψεων και πρακτικών των αναρχικών, προβάλλοντας το όνομά της δίπλα στο "ελληνικό κοινωνικό φόρουμ" και το ΚΚΕ.

3. Με τον όρο πολιτική εννοούμε μια διαδικασία αυτόνομης θέσμισης, θέσης υπό αμφισβήτηση των εγκαθιδρυμένων θεσμών, και άρα επιθετικής προς το υπάρχον, και όχι την θεματική βίαιη υλική αντιπαράθεση με τους μηχανισμούς καταστολής, ούτε, βέβαια, τον κυρίαρχο ορισμό της διαχωρισμένης τεχνικής της διακυβέρνησης.

4. Τι άλλο δείχνει το περιστατικό του ξυλοδαμού υποτιθέμενου ασφαλίτη από 500 άτομα, ο οποίος τώρα θα ήταν νεκρός αν δεν φυγαδευόταν στο κτίριο της νομικής. Αν αυτό είναι ένα παράδειγμα της δικαιοσύνης στην "ελεύθερη" κοινωνία τότε χίλιες φορές προτιμότερη η αστική δικαιοσύνη. Η κίνηση με βάση την ψυχολογία του όχλου αποκαλύπτει την έλλειψη πολιτικών διαδικασιών.

5. Γκυ Ντεμπόρ, *"Η κοινωνία του θεάματος."*

6. Δεν είναι επί του παρόντος να ασχοληθούμε με μια κριτική προσέγγιση του δικτύου αντιπληροφόρησης indymedia.

7. Σίγουρα, σημαντικό ρόλο στην αποφυγή καταστροφών είχε η καταπίεση της επιθυμίας για βίαιες εκδηλώσεις και η μετάθεσή της στο Σάββατο, όπως και το γεγονός ότι η πορεία αλληλεγγύης στους μετανάστες είθισται να είναι ειρηνική σε όλα τα παγκόσμια ραντεβού (βέβαια, επιτρέψτε μας να θεωρούμε ότι η ελληνική πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική από άλλες χώρες, πράγμα που δεν εξασφάλιζε ότι και στη Θεσσαλονίκη θα συνέβαινε

τράπεζας και του φλεγόμενου μπάτσου, ανάγοντας την βία σε νόημα. Η αλήθεια που αποκάλυψαν οι μέρες του Ιούνη σε όλη της την έκταση είναι η γύμνια ενός πολιτικού "χώρου", η απουσία πολιτικής υπόστασης σε ένα μεγάλο τμήμα των αναρχικών³ και η πλήρης αποτυχία όσων ομάδων και συλλογικοτήτων προσπάθησαν να πραγματώσουν την πολιτική τους κίνηση. Ένα ήταν το κοινό επιδιωκόμενο (και από την αρχή αυτονόητο): η σύγκρουση με τους μπάτσους. Ποιο είναι το περιεχόμενο της σύγκρουσης πίσω από το είδωλο του "κουκουλωμένου αγωνιστή", λίγο ενδιαφέρει πάνω στην "έξαρση επαναστατικότητας" των ημερών, ενώ για πολλούς η αναζήτησή του ήταν ακόμα και εκθρική. Μπορεί μεν η αδυναμία των οργανωμένων συλλογικοτήτων-ομάδων (αναφερόμαστε προφανώς σε πολιτικές συλλογικότητες και όχι σε παρέες που εμφανίστηκαν γιατί "καλή φάση είναι μωρέ!") να κινήσουν οτιδήποτε και να συγκροτήσουν ένα, μίνιμουμ έστω, κοινό πολιτικό λόγο και πρακτική να οφείλεται στην έλλειψη πραγματικά συλλογικών διαδικασιών και προηγούμενου οργανωτικού πλαισίου, μήπως όμως οι ίδιες δεν αναπαρήγαγαν αυτή την κατάσταση ανεχόμενες γηπεδικές συμπεριφορές και κάνοντας τα στραβά μάτια σε καθημερινά ξυλοφορτώματα; Μήπως δεν ήταν επιλογή τους να αναπαράγουν τη λογική του όλοι μαζί είμαστε; Όλοι μαζί είμαστε σε τι, τελικά; Τι μας ενώνει; Τι άλλο από τα μπάχαλα και τη σύγκρουση με τους μηχανισμούς καταστολής! Που είναι λοιπόν αυτά τα ίχνη συντροφικότητας στην παράκαμψη αποφάσεων συνελεύσεων, στο ξύλο κατά τη διάρκεια συνελεύσεων, στους λοιπούς καθημερινούς ξυλοδαμούς, στις σεξουαλικές παρενοχλήσεις, στις "συντροφικές κλοπές"; Που είναι η συντροφικότητα μετά το τέλος της "γιορτής", όταν η "άγρια νεολαία" πήγε στο σπιτάκι της, ενώ 7 άτομα παραμένουν φυλακισμένα; **Η Θεσσαλονίκη ανέδειξε την πλήρη ανικανότητα των αναρχικών-αντιεξουσιαστών, όχι μόνο να συμμετέχουν στο "κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης" με όρους που θα προωθούσαν τη ριζοσπαστικοποίησή του και την ολική άρνηση του υπάρχοντος, αλλά και την αποτυχία τους στη δημιουργία θεσμών και σχέσεων ανατρεπτικών, εκκολλαπτηρίων της κοινωνίας που οραματίζονται.**⁴ Η αντίληψη ότι έχουν αναπτυχθεί περισσότερες ιδέες από όσες είναι απαραίτητες για την κοινωνική αλλαγή και πλέον είναι καιρός για γεγονότα και για πράξεις αναπαράγεται μέχρι σήμερα από κάποιους, που ξεκινάνε ότι παρόμοιες αντιλήψεις έχουν τεθεί ιστορικά από τάσεις του αναρχικού κινήματος και αγνοούν τόσο την κριτική που έχουν δεχθεί όσο και το γεγονός ότι οι ίδιες αυτές τάσεις έχουν κάνει την αυτοκριτική τους. Ακόμα περισσότερο, η αντίληψη αυτή *"εγκαταλείπει το έδαφος της ιστορίας όταν κάνει την υπόθεση ότι οι πρόσφορες μορφές για τούτο το πέρασμα στην πρακτική έχουν κιόλας βρεθεί και δεν πρόκειται να αλλάξουν"*.⁵ Η φιγούρα του αναρχικού-ειδικού της βίας ήταν η κυρίαρχη τόσο στη σύγκρουση με τα ΜΑΤ στη Χαλκιδική, όσο και στην πορεία του black block το Σάββατο. Ένα black block που περισσότερο θύμιζε ορδή βαρβάρων εξοπλισμένων σαν αστακών (οι πολεμικές ιαχές δεν έλειψαν) παρά πολιτική οντότητα. Ένα black block που, ελλείψει συλλογικών πολιτικών διαδικασιών και κάθε μορφής οργάνωσης (πέρα από τα περιορισμένα όρια λίγων ομάδων-συλλογικοτήτων), δεν αντιστάθηκε ούτε στιγμή στον πειρασμό των καλοχουαλισμένων πινακίδων των τραπεζών και των διμοιριών που βρίσκονταν σε κάθε στενό, και φυσικά δεν άντεξε ούτε δέκα λεπτά στην καταστολή.

Μέσα στο χάος της βίαιης εκδοχής του χίπικου εναλλακτισμού από τη μια και της πειθαρχημένης οργάνωσης της "αντιεξουσιαστικής κίνησης" από την άλλη, οι ελάχιστες δομές που πραγματικά λειτούργησαν ήταν μια καλά οργανωμένη ομάδα παροχής ιατρικής βοήθειας, η αξιοπρεπής κατάληψη της νομικής από τα indymedia,⁶ η αυτοδιαχειριζόμενη κουζίνα που οργάνωσαν ξένοι σύντροφοι και το legal team, και φυσικά ξεχώρισε η πορεία αλληλεγγύης στους μετανάστες την Πέμπτη. Παρά τους ισχυρισμούς ότι η πραγματοποίηση της πορείας με τον τρόπο που έγινε ήταν ένα θαύμα, δεν πιστεύουμε ούτε στη μοίρα, ούτε σε κανέναν "επαναστάτη θεό", ούτε στην ύπαρξη τυχαίων γεγονότων στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού. Ήταν η επί ένα μήνα προετοιμασία από τους διοργανωτές, η ύπαρξη στοιχειώδους περιφρούρησης (παρόλο που κατηγορηθήκαμε ως μπάτσοι), η δέσμευση αρκετών συλλογικοτήτων για τη διαφύλαξη του χαρακτήρα της πορείας, μα πάνω απ' όλα η ύπαρξη αυτού, δηλαδή η πολιτική νοηματοδότηση της πορείας και η ύπαρξη μιας συλλογικής διαδικασίας που σήκωσε το βάρος της υπεράσπισής της, που έφεραν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.⁷

Η βία ως καθολικός συμβολισμός της σύγκρουσης

Αρχικά οφείλουμε να κάνουμε ένα αδρό ξεκαθάρισμα του ζητήματος της βίας από τις θετικές ή αρνητικές ιδεολογικοποιήσεις του. Αντιλήψεις όπως η βία είναι "κακή" από τη "φύση" της και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από επαναστάτες ή η βία είναι το μοναδικό επαναστατικό μέσο που δηλώνει έμπρακτα την αντιπαράθεση με την εξουσία, διίστικες δηλαδή αντιλήψεις, είναι το λιγότερο δογματικές και απέχουν πολύ από την προσπάθεια να εξηγηθεί, να αναλυθεί (με πολιτικούς-ταξικούς όρους) και να ανατραπεί η πραγματικότητα, πράγμα που άλλωστε είναι και το ζητούμενο. Για εμάς αυτή η διαύγαση του υπάρχοντος και η πράξη προς την κατεύθυνση της κοινωνικής αυτοθέσμησης αποτελεί την έννοια της σύγκρουσης, μακριά από τη μονοδιάστατη αντίληψη που ταυτίζει τη σύγκρουση με τη βίαιη αντιπαράθεση με τους μηχανισμούς καταστολής. **Σύγκρουση είναι η επιθετική ρήξη με την εξουσιαστική θέσμιση, κίνηση αναγκαία για την ανατροπή αυτής της θέσμισης.** Σίγουρα η σύγκρουση έχει και την υλική της διάσταση που εκφράζεται πρώτα και κύρια ως σύγκρουση με τους μηχανισμούς καταστολής, μιας και αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος της αστυνομίας και του στρατού, να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των κυρίαρχων στο πεδίο της πιο άμεσης έκφρασης της κοινωνικής αντιπαράθεσης, στο δρόμο. Καμία εξέγερση ή επανάσταση δεν είναι μονάχα σύγκρουση ιδεών, και όλες οι γνωστές, ακόμα κι αν δεν ξεκινήσανε βίαια, φτάσανε σε ένα ορισμένο σημείο όπου η βία ήταν αναπόφευκτο μέσο για να προχωρήσουν, όταν έρχονταν αντιμέτωπες με την ανοιχτή βία της κυριαρχίας.⁸ Πώς θα μπορούσε να είναι αλλιώς όταν οι κοινωνικές σχέσεις αναπτύσσονται μέσα στη μήτρα της καπιταλιστικής οργάνωσης, όταν η ετερόνομη θέσμιση των κοινωνικών σχηματισμών διατηρεί μόνιμα τη βία ως δομικό στοιχείο της πραγμάτωσής της. Ωστόσο, **αυτό δεν δικαιολογεί την αναγωγή της κοινωνικής σύγκρουσης σε βεντέτα με τις δυνάμεις καταστολής, μια βεντέτα στην οποία οι αναρχικοί έχουν επιδοθεί εδώ και χρόνια**, προσωποποιώντας το μίσος στους μπάτσους, απογυμνώνοντας τη σύγκρουση από το πολιτικό της περιεχόμενο. Η σύγκρουση δεν είναι βία (όχι μόνο) και η βία δεν γίνεται να είναι αυτοσκοπός. Όταν η βία γίνεται φετίχ, εν όψει του οποίου άλλοι βγάζουν σφυριά και κλαίνε ενώ άλλοι εκστασιάζονται, οδηγεί στην αδυναμία κριτικής χρήσης του μέσου, αφού το μέσο εμφανίζεται ως σκοπός καθ' εαυτό, είτε με τη μία όψη είτε με την αντίθετή της. Θεωρούμε τη βία μέσο-εργαλείο στα χέρια κάθε αγωνιζόμενου. Επειδή κανένας ιστορικός τυφλοσούρτης δεν υπάρχει να μας δείξει πως να πολεμάμε θεωρητικά και πρακτικά την κυριαρχία, ψηλαφούμε ατομικά και συλλογικά τα μέσα μας, ανιχνεύοντας ταυτόχρονα το παρελθόν. Επειδή λοιπόν δε γνωρίζουμε καμιά συνταγή (άλλωστε δεν υπάρχει) που οδηγεί στην ανατροπή, προσπαθούμε να εξετάσουμε τα ήδη υπάρχοντα μέσα (η βία είναι ένα από αυτά) και παράλληλα να φανταστούμε και να αναπτύξουμε καινούρια. Ανάλογα με τις καταστάσεις πρέπει να κρίνουμε ποιο μέσο χρησιμοποιούμε και πώς το χρησιμοποιούμε. Η κρίση αυτή δεν έρχεται από τον ουρανό, ούτε από δόγματα, αλλά από την ατομική και συλλογική διαύγαση του κοινωνικού-ιστορικού υπάρχοντος.

Αποδιαιρώνοντας ένα κίνημα

Απομακρυνόμενοι από τον "αναρχικό μικρόκοσμο" και αντικρίζοντας τη συνολική παρουσία του "κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση" στη Θεσσαλονίκη, πρέπει να παραδεχτούμε ότι το ελληνικό κράτος και οι διαμεσολαβητικοί του μηχανισμοί (κυρίως τα ΜΜΕ) διαχειρίστηκαν την κατάσταση καλύτερα από κάθε άλλο προηγούμενο ραντεβού. Ξεκινώντας από το γεγονός ότι το "κίνημα" δεν αποτελεί ούτως ή άλλως ένα ενιαίο σύνολο, ενίσχυσαν τον πλήρη διαχωρισμό του και την πλήρη πόλωση. Το κομμάτι της ρεφορμιστικής Διεθνούς ανάχθηκε σε επίσημο συνομιλητή του κράτους και αντιπολίτευση, εκφράζοντας τα αιτήματα της "κοινωνίας των πολιτών"⁹ (όχι, βέβαια, ότι πρόκειται τα αιτήματα αυτά να ενσωματωθούν με οποιονδήποτε τρόπο στο διεθνοποιημένο καπιταλισμό). Κάθε κόμμα ή φράξια της αριστεράς, από το ΚΚΕ μέχρι το τσίρκο του ΕΚΦ, και από τις ΜΚΟ μέχρι την εξωκοινοβουλευτική αριστερά, πήρε το δικό του κομμάτι πολιτικής υπεραξίας και όλοι έμειναν ικανοποιημένοι συσπειρώνοντας το "δικό τους" κόσμο πίσω από της ηγετικές ομάδες της αναστημένης πια αριστεράς.¹⁰ **Αυτοί ήταν το κίνημα.** Κάθε ριζοσπαστική φωνή και πρακτική έξω από τα θεσμικά κανάλια εξοβελίστηκε στο περιθώριο, με εξαίρεση ίσως την "αντιεξουσιαστική κίνηση", και μάλιστα κάθε είδους ΜΜΕ χρησιμοποιώντας έντεχνα άλλοτε τη λέξη "αναρχικοί" και άλλοτε "βάνδαλοι", "ταραξίες", "κουκουλοφόροι" αναπα-

κάτι αντίστοιχο). Επιλέγουμε, όμως, ανάμεσα σε όλα να εστιάσουμε στο ζήτημα του πολιτικού περιεχομένου και της οργάνωσης, μιας και αυτό είναι που προάγει τη ριζοσπαστική δράση και αυτό είναι που καθορίζεται από τη δική μας κίνηση.

8. Έχουμε, λοιπόν, να κάνουμε περισσότερο με κοινωνική αντι-βία από τη στιγμή που γενέτετρα της βίας είναι το κράτος όπως και κάθε εξουσιαστικός μηχανισμός.

9. Το πρόταγμα της "κοινωνίας των πολιτών" αποκαλύπτει την εγκατάλειψη από τμήματα της αριστεράς κάθε ταξικής-ανταγωνιστικής ανάλυσης. Αποτελεί την άλλη όψη του προτάγματος "ένας καπιταλισμός με ανθρωπινό πρόσωπο" και πρακτικά μεταφράζεται ως "όλοι μαζί και αγαπημένοι", μιας και υλικές ενσαρκώσεις της "κοινωνίας των πολιτών" είναι οι ΜΚΟ, τα συνδικάτα και τα σωματεία, οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, τα διάφορα δίκτυα πολιτών, τα ανεξάρτητα ΜΜΕ, οργανισμοί που προωθούν την ελεύθερη αγορά κλπ. Εδώ να τονίσουμε ότι, για εμάς, η έννοια του πολίτη δεν υφίσταται ξεκομμένη από την έννοια "πόλις", δηλαδή της κοινότητας και της οριζόντιας οργάνωσης. Όσον αφορά το πρόταγμα της "κοινωνίας των πολιτών", οι θιασώτες της θα ήταν πιο ειλικρινείς αν την αποκαλούσαν "κοινωνία των υπηκόων".

10. Για μια ολοκληρωμένη κριτική της αριστεράς όπως αυτή εμφανίζεται στο κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης βλ. "Η νέα τοπολογία", Χάρτης #2.

II. Ο ισχυρισμός από κάποια στόματα, ότι το σθένος των αναρχικών δεν επέτρεψε στις δυνάμεις καταστολής να κάνουν συλλήψεις είναι ένα καλό παράδειγμα βλακείας. Από τη μια η αδυναμία του ριζοσπαστικού κομματιού να υπερασπιστεί, πολιτικά πρώτα και κύρια, τον εαυτό του, από την άλλη η απαίτηση της τοπικής κοινωνίας για "παραδειγματική τιμωρία" των καταστροφικών οδήγησαν στις λίγες, σχετικά με τον αριθμό των διαδηλωτών, συλλήψεις που πραγματοποιήθηκαν. Η άνεση με την οποία το κράτος "αυθαιρετεί" είναι πια ολοφάνερη. Στημένες συλλήψεις, άπειρο ξύλο στην ασφάλεια, παρεμπόδιση του έργου των δικηγόρων της ομάδας νομικής βοήθειας, μετατροπή πλημμελημάτων σε κακουργήματα εν μια νυκτί, προφυλάκιση επτά διαδηλωτών και ο κατάλογος δεν έχει τέλος. Και όλα αυτά όχι μόνο με την ανοχή αλλά και με την υποστήριξη ενός μεγάλου τμήματος της τοπικής κοινωνίας. Χαρακτηριστικός ήταν επίσης ο τρόπος υπεράσπισης της ανεκτικής στάσης της αστυνομίας από τον τότε υπουργό Δημόσιας Τάξης (Χρυσοχοϊδη) όταν ρωτήθηκε από δημοσιογράφους γιατί τα ΜΑΤ δεν εισέβαλαν στα πανεπιστήμια: "Εσείς μιλάτε για βιτρίνες, εμείς μιλάμε για ανθρώπινες ζωές"

12. Το τραίνο, τεύχος 21

13. ο.π.

ράστησαν το ριζοσπαστικό κομμάτι του κινήματος ως κούλιγκανς που καταστρέφουν την "όμορφη γιορτή".

Όσον αφορά στην ελληνική αστυνομία, είπαμε, διαχειρίστηκε την κατάσταση όσο καλύτερα γινόταν. Η Θεσσαλονίκη και η Χαλκιδική μετατράπηκαν σε στρατιωτικοποιημένες ζώνες. Η ασφυκτική παρουσία μπάτσων και ειδικών κατασταλτικών δυνάμεων ήταν αποτρεπτική για μη ελεγχόμενες καταστάσεις, και η εικόνα εμπόλεμης περιοχής ήταν από μόνη της επιθετική προς οποιαδήποτε σκέψη συμμετοχής στις κινητοποιήσεις. Ωστόσο, η στρατηγική που επιλέχθηκε για την αντιμετώπιση του "κινήματος", συγκρινόμενη με προηγούμενες στιγμές εμφάνισής του, ήταν αυτή της ανοχής (τουλάχιστον μέχρι να εξασφαλιστεί η νομιμοποίηση της καταστολής). Γνωρίζοντας πολύ καλά ότι το "κίνημα" δεν είναι τόσο απρόβλεπτο και ότι οι βίαιες εκδηλώσεις περιορίζονται κυρίως στο "μαύρο" κομμάτι του, προσπάθησε να ελέγξει ακριβώς αυτό το κομμάτι τους αναρχικούς-αντιεξουσιαστές. Προληπτική καταστολή δεν υπήρξε, ενώ στην πορεία του black block οι αστυνομικές μονάδες κράτησαν στάση αναμονής έως ότου ξεκινήσουν τα σπασίματα, και μόνο τότε επιτέθηκαν, πνίγοντας το κέντρο της πόλης στα δακρυγόνα και παρουσιάζοντας εξάρσεις βαρβαρότητας, ξυλοκοπώντας άγρια διαδηλωτές (μακριά από τις τηλεοπτικές κάμερες, βέβαια), αλλά ξεκάθαρα **αποφεύγοντας να κάνουν μαζικές συλλήψεις**.¹¹

Η κοινωνία στον καναπέ

Το γεγονός ότι το κίνημα δεν ξεπηδά από έναν αγώνα για άμεσα κοινωνικά αιτήματα, αλλά κυρίως περιστρέφεται γύρω από συνολικά πολιτικά προγράμματα (πολλά από αυτά αντιθετικά μεταξύ τους σίγουρα), δεν αποκλείει τη συμμετοχή μας σ' αυτό. Πιστεύαμε ότι το συνονθύλευμα αυτών των ετερόκλητων τάσεων βρίσκει πεδία γείωσης με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των δυτικών, τουλάχιστον, κοινωνιών, και σίγουρα δε θεωρούμε το σύνολο των συμμετεχόντων "φύσει" κομματικοποιημένους ή "επαναστάτες τουρίστες". Διαβάζοντας τις γραμμές κριτικών κειμένων ομαδοποιήσεων που ποτέ δεν ήρθαν σε επαφή μ' αυτό το "κίνημα" συναντούμε απορίες του τύπου "*Τί περιθώρια επαφής υπάρχουν με έναν γάλλο σταλινικό ή με ένα φιλλιπινέζο ευαίσθητο*;"¹² Δεν μπορούμε να απαντήσουμε σύντροφοι, τουλάχιστον όχι όσο δεν ψηλαφούμε τις σχέσεις που δημιουργούνται μέσα σ' αυτό. Θεωρούσαμε ότι υπήρχαν περιθώρια ριζοσπαστικής δράσης, μιας και καμία τάση δεν είχε αποκτήσει ηγετικό ρόλο, και σίγουρα το "κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης" δεν ήταν μια πολιτική κίνηση αντίστοιχη με τις κινητοποιήσεις για το "μακεδονικό".¹³ Η Θεσσαλονίκη φαίνεται να διέψευσε κάποιες από τις εκτιμήσεις μας. Όχι μόνο το κοινωνικό έρεισμα του "κινήματος" ήταν ανύπαρκτο αλλά η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων της πόλης τάχθηκαν εχθρικά απέναντι σ' αυτό, χαμένοι στις έρημους του οργανωμένου ψεύδους κράτους και ΜΜΕ για ορδές λυσσασμένων βαρβάρων που έρχονται να λεπλατήσουν την πόλη, κλειδαμπάρωνοντας τα μαγαζάκια τους και παρακολουθώντας "συγκλονισμένοι" (για μερικά δευτερόλεπτα, βέβαια, χάλασαν τη ζαχαρένια τους) τα μπάχαλα στις οθόνες των τηλεοράσεων. Η αδυναμία του ριζοσπαστικού "χώρου" να προτάξει την ολική άρνηση του υπάρχοντος ανέδειξε, για πρώτη φορά ίσως, απόλυτα κερδισμένη τη ρεφορμιστική Διεθνή.

Να διαυγάσουμε το παρελθόν για να κατακτήσουμε το μέλλον

Αναφέραμε και στην αρχή ότι όλη η παραπάνω κριτική είναι ταυτόχρονα και αυτοκριτική. Η αδυναμία μας, κυρίως μετά την αποτυχία του καλέσματος, να συμμετέχουμε με τους όρους που επιθυμούσαμε ήταν ολοφάνερη. Αποτύχαμε τόσο να βρούμε πεδία συντονισμού με αντιεξουσιαστικές-αντισυστημικές συλλογικότητες, όσο, φυσικά, και κοινωνικά ερείσματα. Ουσιαστικά πέρα από την επιτυχημένη συμμετοχή στη διοργάνωση της πορείας της Πέμπτης δεν κάναμε τίποτα. Ήταν πολιτική επιλογή μας να μην πάμε στη Χαλκιδική, μιας και δεν μας ενδιέφερε η συμμετοχή σε μια θεαματική σύγκρουση με τους μπάτσους και μάλιστα μακριά από τον τόπο παρέμβασής μας, όπως πολιτική επιλογή ήταν να μην κατέβουμε στο δρόμο το Σάββατο, για όλους τους λόγους που προαναφέρθηκαν, παρόλο που η αλήθεια είναι ότι ο πειρασμός της θέας της απονοματοδοτημένης σύγκρουσης ήταν θελκτικός. Καταφέραμε όμως, λερώνοντας τα χέρια μας στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού, να επαναπροσεγγίσουμε τη στάση μας απέναντι στο "κίνημα" και τις σχέσεις μας με τον καλούμενο "αναρχικό χώρο".

Το "κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης" αποτελεί συγκεκριμένη μορφή των κινήματων στο διεθνοποιημένο καπιταλισμό. Δεν είναι καλό ή κακό, δεν είναι σωστό ή λάθος. Δεν μπορούμε να κρίνουμε μ' αυτούς τους όρους την κοινωνική δραστηριότητα. Αυτό υπάρχει. Η αντίληψη της απεδαφικοποίησης της αντίστασης που αυτό προωθεί προσκρούει στην πραγματικότητα των συγκεκριμένων χωροχρονικών του εκδηλώσεων. Από τη μια η παγκοσμιοποίηση της αντίστασης που δε γνωρίζει σύνορα και τόπους, ριζικά διαφορετική από το διεθνισμό των παραδοσιακών κινήματων, μιας και μεταφέρει την πολιτική δράση στο μη τόπο της αντιπαράθεσης με τα κομβικά σημεία της διεθνοποιημένης κυριαρχίας, από την άλλη οι σαφώς προσδιορισμένες χωρικά εκδηλώσεις του σε τόπους με ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όσο αυτά είναι ιδιαίτερα μέσα στην παγκόσμια πλέον καπιταλιστική σχέση). Η μεταμοντέρνα ματαιοδοξία της απεδαφικοποίησης, τόσο από πλευράς της κυριαρχίας όσο και των "κινήματων", σκοντάφτει από τη μια στην υλική-εδαφικοποιημένη όψη της παραγωγής και της κοινωνικής σύγκρουσης και από την άλλη στην κοινωνικά προσδιορισμένη κατασκευή του χώρου. Το "κίνημα" δεν αποτελείται από μη όντα, αλλά από προσδιορισμένες τοπικά και χρονικά πολιτικές οντότητες. Η εμφάνισή του στο χωρόχρονο Θεσσαλονίκη 2003 ήταν η δραστηριοποίηση (ή τουλάχιστον ξεκινούσε από αυτή) πολιτικών χώρων προσδιορισμένων στο συγκεκριμένο χωρόχρονο, μέσα σε μια συγκεκριμένη κοινωνική συνθήκη με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. **Ακριβώς η αδυναμία του ριζοσπαστικού κομματιού αυτού του πολιτικού φάσματος να συμβάλλει στη δημιουργία των όρων που θα προσέδιδαν στο "κίνημα" μια απελευθερωτική κατεύθυνση κάνει την οποιαδήποτε, από εδώ και πέρα, ενθουσιώδη προσέγγιση της εμφάνισής του κάπου μακριά, προσέγγιση ενός εξωιστορικού και εξωκοινωνικού μορφώματος και, τελικά, απλή φλυαρία.**¹⁴ Η αντιμετώπιση των κινητοποιήσεων του Ιούνη οφείλει να είναι κριτική και πάνω απ' όλα αυτοκριτική αυτού του ριζοσπαστικού χώρου.

Αναθεωρώντας την αισιόδοξη οπτική με την οποία αντικρίζαμε το "κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης" οφείλουμε να αναφερθούμε λίγο παραπάνω στην αντιμετώπισή του από την κυριαρχία. Οι κυρίαρχοι έκπληκτοι από την εμφάνιση μαζικών κινητοποιήσεων στη Δύση μετά το Σνάτλ, σε μια εποχή που γι' αυτούς "η ιστορία είχε τελειώσει", αρχικά πειραματίστηκαν στον τρόπο με τον οποίο θα τις αντιμετωπίσουν, καταφεύγοντας τελικά στην ωμή καταστολή με αποκορύφωμα το Γκέτεμποργκ και τη Γένοβα. Ίσως βιαστήκαμε τότε να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι τακτική τους ήταν η συνολική ποινικοποίηση του "κινήματος". Η συνέχεια, και κυρίως η Θεσσαλονίκη, έδειξε ότι μάλλον υπάρχει η τάση περιθωριοποίησης και βίαιης καταστολής κάθε πρακτικής έξω από τα θεσμικά πλαίσια, παράλληλα με την ενσωμάτωση της ρεφορμιστικής Διεθνούς, όχι στο επίπεδο των αιτημάτων (ο καπιταλισμός δεν φαίνεται να μπορεί να επιστρέψει σήμερα στη σοσιαλδημοκρατική συνθήκη), αλλά με την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίησή της ως καμπηλής έντασης κατασταλτικού μηχανισμού της αυτόνομης κοινωνικής δραστηριότητας.

Δε βρεθήκαμε μέσα σ' αυτό το "κίνημα" για να καταστρέψουμε τον καπιταλισμό, όχι γιατί δεν το θέλουμε, αλλά διότι εάν κάποτε πραγματοποιηθεί αυτό, θα είναι προϊόν άλλων διαδικασιών βαθύτερων και κοπιαστικότερων. Αυτές τις διαδικασίες προσπαθήσαμε να σπείρουμε μέσα στις κινητοποιήσεις και η προσπάθειά μας στέφθηκε με αποτυχία. Ασφυκτιώντας σε έναν "αναρχικό χώρο" ο οποίος υπάρχει μόνο ως συλλογικό φανταστικό μιας πλασματικής κοινότητας, επιλέγουμε το δρόμο της εξόδου. Θα αναζητήσουμε εκείνα τα κοινωνικά πεδία που θα μας επιτρέψουν να συλλογικοποιήσουμε τις αρνήσεις μας προς μια απελευθερωτική κατεύθυνση. Θέλουμε να ασχοληθούμε με την τέχνη απελευθέρωσης του πραγματικού και δεν έχουμε την υπομονή να περιμένουμε τη "δεύτερα παρουσία της επανάστασης" για να το κάνουμε. Τίποτα δεν τελείωσε ...

14. Από την άλλη, βέβαια, η συλλήβδην καταδίκη του αποτελεί δείγμα μη κατανόησης του τρόπου με τον οποίο διεξάγεται η κοινωνική σύγκρουση.

Περί αλληλεγγύης

"Κυριολεκτικά μιλώντας, το επαναστατικό κίνημα δεν οργανώνει καμιά ιδιαίτερη υποστήριξη. Τα μέλη του -άτομα ή ομάδες- αλληλοϋποστηρίζονται τελείως φυσιολογικά μέσα στη δραστηριότητά τους και δίνουν ο ένας στον άλλον την απαραίτητη βοήθεια. Το πρόβλημα της υποστήριξης τίθεται μόνο γι' αυτούς που είναι έξω από αυτό. Το ανατρεπτικό κίνημα υποστηρίζει όσους έχουν ανάγκη βοήθειας με την εμβάθυνση της δράσης τους, τόσο στον τομέα των σχέσεων και επαφών όσο και στον τομέα της θεωρίας".

Ζιλ Ντωβέ, "Εκλειψη και επανεμφάνιση του κομμουνιστικού κινήματος", εκδόσεις "Κόκκινο Νήμα"

"Για να προχωρήσουμε στο μέλλον χρειάζεται μια απαιτητική διαδικασία και όχι μια δραματική χειρονομία, μια διαδικασία που θα σημαδεύεται από αβεβαιότητες, αποτυχίες, υποχωρήσεις και διαμάχες προτού βρει τη σωστή κατεύθυνση."

Μάρεϊ Μπούκτσιν - "Ξαναφτιάχνοντας την Κοινωνία"

Η αλληλεγγύη ήταν και είναι μια έννοια-αξία για τους απανταχού αγωνιστές ενάντια στο κεφάλαιο και το κράτος. Η αλληλεγγύη δεν είναι μόνο μια ιδεολογία που βρίσκει την υλική της υπόσταση στη ρητή υποστήριξη του ενός ή του άλλου κινήματος, του ενός ή του άλλου αγωνιστή, φυλακισμένου ή μη. Η αλληλεγγύη τοποθετημένη δίπλα στην αντίσταση και την αυτοοργάνωση προδίδει μια ολόκληρη κουλτούρα. Η αλληλεγγύη των εργατών, των αγωνιστών, των ανθρώπων που αντιτίθενται στο κυρίαρχο είναι η κινητήρια δύναμη που αντιπαλεύει την ιδιώτευση στην οποία οδηγείται το άτομο μέσα στον καπιταλισμό. Η αλληλεγγύη είναι η συμφωνία πάνω στη βάση του ελεύθερου ανθρώπου ενώ η ιδιώτευση είναι η σύμβαση που υπογράφουμε για την αποξένωση. Η συνεργασία και η αλληλοβοήθεια των καταπιεσμένων και των αγωνιστών προϋποθέτουν σίγουρα θυσίες και επιμονή: αποτελούν με λίγα λόγια μια σθεναρή κουλτούρα που αντιτίθεται στην κυρίαρχη, ίσως μια από τις πιο σημαντικές ρήτρες για το άλμα σε μια άλλη κοινωνία.

Η αλληλεγγύη (όπως και το αντιφασιστικό) αντιμετωπίζεται με συγκεκριμένο τρόπο από τους αναρχικούς-αντεξουσιαστές. Όλα τα αυθεντικά πολιτικά ζητήματα παραμερίζονται μεταξύ των ομάδων και η πανσπερμία των συντρόφων είναι έτοιμη να ξαναδεθεί στην προοπτική του "όσο μαζικότερα τόσο καλύτερα". Ο αντιφασισμός και η αλληλεγγύη αυτού του είδους, είναι αξίες που μετατρέπονται σε αξιώματα. Αν διανοηθείς να εκφράσεις κάτι διαφορετικό θα ακούσεις τα πάντα: κινδυνολογίες, παράλογα επιχειρήματα νοσημάτων αλμάτων, συναισθηματισμούς, ηθικολογίες, εκβιασμούς και όλα αυτά βέβαια από συντρόφους. Εμείς λέμε να δούμε και την αλληλεγγύη ακόμη με κριτικό πρίσμα -όχι γιατί χεστήκαμε για αυτούς που είναι τώρα μέσα- αλλά γιατί ενδιαφερόμαστε τόσο γι αυτούς ώστε αμφισβητούμε την αποτελεσματικότητα του τρόπου αλληλεγγύης του "χώρου" προς αυτούς, γιατί η αλληλεγγύη δεν είναι μια στάνταρ θεραπευτική αγωγή που θα χρησιμοποιήσεις ως απάντηση στην κίνηση της καταστολής. Γιατί η αλληλεγγύη δεν είναι 3,000 αφίσες- 20,000 τρικάκια- 2 πορείες και ένα κείμενο **πάντα** και **παντού** για **όλους**.

Η αλληλεγγύη προς συγκεκριμένους φυλακισμένους συντρόφους δε πρέπει να αποτελεί τροχοπέδη σε όλες τις πολιτικές διαδικασίες. Η κίνηση στο δρόμο δηλαδή γι αυτό το θέμα δεν μπορεί να σταματάει όλες τις υπόλοιπες συνελεύσεις και δράσεις. Ίσα-ίσα η συνέχιση της σκέψης και της δράσης πάνω στον ίδιο σκοπό -ενάντια στο κεφάλαιο και το κράτος- ίσως με νέους τρόπους και νέες νοοτροπίες αποτελεί το βασικότερο τρόπο έκφρασης της αλληλεγγύης. Η συνέχιση του αγώνα έξω από τη φυλακή με μεγαλύτερο πείσμα δικαιώνει τους συντρόφους που φυλακίστηκαν. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι δεν πρέπει να γίνονται ενέργειες με σαφή στόχο την απελευθέρωσή τους, απλώς η καθεμιά στόχευση να απολαμβάνει το κομμάτι της δράσης που της αντιστοιχεί.

Εδώ ακολουθεί μια πολύ σύντομη παρένθεση για τον Ιούνη, δυστυχώς ή ευτυχώς αναπόφευκτη. Δυστυχώς δε γίνεται κατανοητό ότι όταν κάποιος σύντροφος συλλαμβάνεται, ο λόγος της αλληλεγγύης περνάει απαραίτητα μέσα από το λόγο που εξέφραζε η συγκεκριμένη δράση για την οποία συνελήφθη. Έτσι ο αλληλέγγυος στους 7 θα έπρεπε να τοποθετηθεί στην ουσία για το Σάββατο του Ιούνη καθώς και να το υπερασπιστεί εν μέρει τουλάχιστον μπροστά στην κοινωνία, και όχι να μιλήσει με φράσεις τύπου "Η μάχη του Ιούνη...". Μπορούμε να υπερασπιστούμε αρκετά απ' αυτά που έγιναν το Σάββατο (την αντι-

βία των διαδηλωτών ας πούμε) ενώ με άλλα που έγιναν εκείνη τη μέρα, δε θέλουμε να έχουμε καμιά σχέση. Το κάλεσμα που κάναμε και έκαναν και άλλοι σύντροφοι θέλουμε να πιστεύουμε ότι ήθελε να αποφύγει αυτές τις καταστάσεις. Κάποιοι βέβαια λένε ότι είτε πηγαίναμε με πλάνο και πολιτική δουλειά έξι μηνών είτε χύμα (όπως το Σάββατο) το αποτέλεσμα θα ήταν το ίδιο: ΦΩΤΙΑ, ΦΩΤΙΑ, ΦΩΤΙΑ... Αλλά το να κρίνεις τα πάντα εκ του αποτελέσματος σημαίνει πως παραβλέπεις τι προηγείται και τι έπεται. Σημαίνει πως αποκόβεις μια στιγμή και βάσει αυτής κρίνεις μια ολόκληρη ιστορία. Για μας αυτό το πριν και το μετά έχει βαρύτητα, αφού εκεί φαίνεται αν δημιουργούνται και αν απομένουν δομές και σχέσεις ανάμεσα στα υποκείμενα και στις συλλογικότητες. Αυτά άλλωστε είναι, που σε μεγάλο βαθμό, ενσαρκώνουν τις κινηματικές διαδικασίες. Εμείς λοιπόν λέμε ότι όσο καλύτερο πολιτικό δέσιμο γίνεται τόσο καλύτερα πρακτικά αποτελέσματα έχεις καταρχήν. Όσοι κατέβηκαν, όπου και να ανήκαν όμως, κατέβηκαν στο δρόμο χωρίς σχέδιο και πολιτική συγκρότηση. Τέλος πάντων, ήρθε η ώρα να πούμε ποια θα ήταν η διαφορά μεταξύ μιας οργανωμένης πορείας με πολιτική στόχευση και ιδεολογική συνοχή και ενός συρφετού που πολιτικά και επιχειρησιακά ήταν ηττημένος το Σάββατο πριν ακόμη κατέβει στο δρόμο.

Κρατώντας τον όγκο του κόσμου σαν δεδομένο και χωρίς να επιχειρήσουμε περαιτέρω σύγκριση των δύο πορειών που πραγματοποιήθηκαν - εφόσον ο χαρακτήρας που επιλέχθηκε για την κάθε μια ήταν διαφορετικός (προπαγανδιστικός στη μεν, συγκρουσιακός στη δε) - η βασική έλλειψη που εντοπίζουμε στην πορεία του σαββάτου έγκειται στην οργάνωσή της. Και λέγοντας οργάνωση δεν αναφερόμαστε στο επιχειρησιακό σκέλος (πολιτικό και αυτό όμως) αλλά στις διαδικασίες που δεν υπήρχαν, στις συμφωνίες που δεν έγιναν, στις στοχεύσεις που ήταν μηδαμινές. Αυτή η κατάσταση είχε και το αναμενόμενο αντίκρισμα στο δρόμο. Καταλαβαίνει λοιπόν ο καθένας τι θα είχε γίνει διαφορετικά αν έπιαναν κάποιον από την πορεία της Πέμπτης - πώς θα το υπερασπιζόμασταν όλοι χωρίς κανένα πρόβλημα όχι στους μπάτσους αλλά στην ΚΟΙΝΩΝΙΑ - μια λέξη που το Σάββατο αγνοήθηκε. Το κλίμα λοιπόν μετά το Σάββατο εκμεταλλεύθηκε πλήρως το δίκτυο των ΜΜΕ χωρίς να χρειάζεται να διαστρεβλώσει ιδιαίτερα όσα έγιναν εκεί - πράγμα που έκανε με την πορεία της Πέμπτης (π.χ. ήταν μόνο 1000 την Πέμπτη, ή "έχουν άγριες διαθέσεις οι αναρχικοί" κτλ).

Γυρνάμε λοιπόν στους συλληφθέντες: ήταν φυσικό ότι ο μεγάλος όγκος από το Black Block την άλλη μέρα κιόλας να την κάνει για το σπιτάκι του, με αποτέλεσμα στα δικαστήρια να είμαστε τρεις κι ο κούκος - κι εκεί να χτυπηθούμε χάρη στην αδυναμία κάποιων ατόμων να κατανοήσουν το λόγο που βρίσκονταν εκεί... Το μοναδικό ρόλο στο έργο, από εκεί και πέρα, τον έπαιξαν επάξια τα ΜΜΕ αφού όσοι κατέβηκαν το Σάββατο ήταν ανίκανοι να πουν κάτι στην κοινωνία - η εμμονή στη βία συμπυκνώθηκε τόσο που έπνιξε το Λόγο. Σημειωτέον οι απόψεις της κοινωνίας δε σχηματίστηκαν μόνο απ' αυτά που λένε τα ΜΜΕ ή κυρίως απ' αυτά. Το κλίμα ήταν βαρύ κι ασήκωτο γενικώς. Υπήρχε ωστόσο μια ελπίδα για τους συλληφθέντες: να τους στηρίξει το "κίνημα". Αντίθετα, στη συνέλευση αλληλεγγύης που καλέστηκε μετά τον Ιούνη είδαμε και πάλι τους γνωστούς μας 50 ανθρώπους. Είναι φανερό ότι κάποιο πρόβλημα υπάρχει...

Όταν λέμε ότι η αλληλεγγύη δεν είναι μια στάνταρ θεραπευτική αγωγή για τη σύλληψη εννοούμε ότι: το αν θα βγει ένας σύντροφος από τη φυλακή (εντελώς πρακτικίστικα) είναι απόρροια δεκάδων παραγόντων: νομικών, οικονομικών κτλ. Αλλά για μας δεν είναι μόνο αυτά, σημαντικότερο είναι ο κοινωνικός παράγοντας. Δηλαδή αν υπάρχει πίεση από την κοινωνία, τότε μπορούμε να πούμε ότι η κοινωνία αντιπαράτιθεται με το κράτος και τους μηχανισμούς καταστολής, πιέζοντας προς συγκεκριμένη κατεύθυνση. Εδώ θα επενθυμίσουμε τις πρόσφατες περιπτώσεις Σερίφη και Μητροπέτρου. Όμως, να τώρα που 7 σύντροφοι είναι στη φυλακή και κάτι πρέπει να κάνουμε για αυτό, όπως και κάναμε και όχι "με το μυαλό", όχι γιατί είμαστε συναισθηματικοί και αυτοί ήταν καλά παιδιά, αλλά γιατί στο κίνημα αυτό ήμασταν κι εμείς εκεί και ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΜΑΣ!!! Δεν "κάνουμε αλληλεγγύη" στους 7 γιατί είναι αναρχικοί, καθώς δεν είμαστε αλληλέγγυοι σε όποιον γενικά και αφηρημένα δηλώνει αναρχικός αλλά και γιατί είμαστε αλληλέγγυοι σε μια πολύ ευρύτερη κλίμακα ανθρώπων καταπιεσμένων ή αγωνιστών. Δεν έχουμε καμιά ευθύνη για το ότι έγινε το Σάββατο γιατί δε συμμετείχαμε με ΣΥΝΕΙΔΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ σε αυτό που τελικά διαμορφώθηκε. Η ευθύνη μας είπαμε ποια είναι και τα κίνητρα μας διαβάστε τα σε όλα τα κείμενά μας εδώ και εννιά μήνες. Το ότι δε συμμετείχαμε το Σάββατο δεν είναι απαγορευτικό να είμαστε αλληλέγγυοι στους 7 γιατί τους εντάσσουμε σε ένα γενικότερο αγώνα και γιατί δε δείχνουμε αλληλεγγύη μόνο σε όποιον επιλέγει τον ίδιο τρόπο δράσης με μας.

Όλοι οι λόγοι που αναφέραμε παραπάνω μας έκαναν να συμπεράνουμε ότι, για το χρονικό διάστημα αμέσως μετά τη σύνοδο, πρωταρχική σημασία είχε η οικονομική και η νομική υποστήριξη (που προφανώς έχει πολιτικά κριτήρια), μιας και η φυλάκιση δεν ήταν δυνατόν να αποφευχθεί λόγω της βαρύτητας των κατηγοριών, της απουσίας οργανωμένης αλληλεγγύης και της "αγανάκτησης της κοινής γνώμης". Τα πράγματα ήταν ακόμα δυσκολότερα για να ασκήσεις πίεση λόγω καλοκαιριού. Το κράτος έδρασε μεθοδευμένα και με σαφή στόχο, δηλαδή χειρίστηκε 4,000 μπλακ-μπλοκίτες και έπιασε 7 διαδηλωτές οι οποίοι θα πρέπει να πληρώσουν τη νύφη. Έπειτα ακολούθησε μέσω της "δικαιοσύνης" μια σκληρότατη διαδρομή (μη αποδοχή του αποδεικτικού video για τον Simon, μετατροπή των κατηγοριών στο παρά πέντε, παράνομη συμπεριφορά σε δικηγόρους, χωριστά κελιά και ξύλο για τον έναν από τους κρατούμενους.

Έτσι λοιπόν το ξαναλέμε ότι η αλληλεγγύη δεν μπορεί παρά να είναι ένα δυνατό όπλο στα χέρια των αγωνιστών και δε θα μπορούσαμε να μην πιστεύουμε σ' αυτό περισσότερο από τις ικανότητες ενός οποιουδήποτε δικηγόρου, μιας οποιασδήποτε οικονομικής βοήθειας, ενός οποιουδήποτε ευδιάθετου ή κακόκεφου εισαγγελέα. Η αλληλεγγύη δεν είναι φιλανθρωπία, ούτε υποβάλλεται από κάποιου είδους ηθικό χρέος. Είναι επιλογή με σαφή πολιτικά κριτήρια. Το να βγούμε 50 άτομα για πορεία ή για σπρέι για τους 7 έχει αμφισβητούμενο αποτέλεσμα εδώ που φτάσαμε - να σκεφτούμε νέους τρόπους δράσης, να ξεμπλέξουμε με τις συνηθισμένες πρακτικές του "χώρου".

15. Για το ζήτημα αυτό παραπέμπουμε στο πολύ καλό κείμενο της *Ομάδας Αναρκοκομμουνιστών Νέας Σμύρνης* που ξεθάψαμε στη στήλη "Σημείο καμπίς" του τεύχους 6 του περιοδικού "Αναρχος" του 1986.

Περί Θεωρίας και πράξης¹⁵

Οι γραμμές αυτές γράφονται με αφορμή την κυρίαρχη αντίληψη σε μεγάλο τμήμα των αναρχικών, απέναντι στην οποία βρεθήκαμε αρκετές φορές τον τελευταίο χρόνο, ότι η θεωρητική αποδόμηση του υπάρχοντος είναι ακαδημαϊσμός ή διανοουμενισμός. Η απάντησή μας στη μονοδιάστατη, έως αφελή, αυτή οπτική είναι απλά ότι δεν είμαστε θεωρητικοί. Δεν ασχολούμαστε με τη διαχωρισμένη από το χειραφετικό πρόταγμα θεωρία. Δεν ασχολούμαστε με την επιστήμη της κοινωνίας και της ιστορίας, ούτε είμαστε ακαδημαϊκοί. Αυτό που δε γίνεται κατανοητό είναι ότι όταν μιλάμε για ενότητα θεωρίας και πράξης δεν εννοούμε την ενοποίηση δύο διαφορετικών πραγμάτων, αλλά ένα και μοναδικό. Μορφή και περιεχόμενο δε γίνεται να διαχωριστούν. Μορφή δίχως περιεχόμενο είναι θέαμα και περιεχόμενο δίχως μορφή είναι θεός. Απορρίπτουμε και τα δύο. Η θεωρία δεν οδηγεί, ακολουθεί. Καταδεικνύει τον αντιφατικό χαρακτήρα της εμπειρίας, διακρίνει τις θολές συσχετίσεις, διαδίδει επεξεργασμένα διδάγματα των αγώνων. Θεωρία και πράξη είναι οι δύο όψεις του πολιτικού πράττειν, μ' αυτή την έννοια η παραγωγή θεωρίας είναι πράξη και η πράξη παράγει θεωρία. Η πράξη είναι η μετουσίωση του θεωρητικού λόγου ο οποίος διαρκώς ανανεώνεται μπροστά σε νέες συνθήκες. Κάθε στιγμή πρέπει να συνειδητοποιούμε το περιεχόμενο μιας πράξης μας αν θέλουμε να πραγματώσουμε το περιεχόμενο του λόγου μας. Δεν είναι λίγοι αυτοί που βλέπουν ως πράξη την αφισοκόλληση, την πορεία, τα μπάχαλα, ενώ η συζήτηση ή η συγγραφή κειμένων είναι θεωρία (και άρα, σύμφωνα με τη μονοδιάστατη οπτική τους, ... κακό). Αυτό για μας λέγεται "δράση για τη δράση". Επιμένουν να βλέπουν την ανάλυση, την αυτοκριτική και τις "θεωρητικές συζητήσεις" ως πάγωμα της κίνησης, λες και αυτά δε στοχεύουν ακριβώς στη συνέχιση της κίνησης με τους καλύτερους δυνατούς όρους, λες και δεν αποτελούν μέρος αυτής της ίδιας της κίνησης. Αποφεύγουν τη συζήτηση επειδή δεν θέλουν να συζητήσουν. Η συνεχής επιδίωξη πρακτικών στόχων αποβλέπει στη διατήρηση της πλαστικής ενότητας ενός "χώρου", την οποία η ιδέα και μόνο της αυτοκριτικής και της δημόσιας διαμάχης την κάνει θρύψαλα. **Δεν είμαστε θεωρητικοί γιατί η ανάλυσή μας ξεκινά από ένα πρόταγμα, το πρόταγμα της ανατροπής κράτους και κεφαλαίου, το πρόταγμα της αυτοθέσμησης της κοινωνίας.** Και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι το πρόταγμα αυτό πραγματώνεται τόσο στο δρόμο όσο και στις "φιλοσοφικές" συζητήσεις των μελαγχολικών μας βραδιών, όχι στα εργαστήρια παραγωγής αποστειρωμένης γνώσης, όχι μέσα από την παραγωγή "επαγγελματιών" επαναστατών. Στην τελική το θέμα μας είναι η ιστορία του επαναστατικού κινήματος και η δημιουργία της μήτρας της κοινωνικής αυτοθέσμησης και "δεν μπορούμε να το συζητήσουμε χωρίς να αναπτύξουμε μια σειρά από σκέψεις που μπορούν να φανούν αφηρημένες, "φιλοσοφικές", άχρηστες και ακόμα γελοίες σ' αυτούς που διακηρύσσουν ότι δεν ενδιαφέρονται παρά μόνο για τη δράση και την πάλη. Αυτοί θα έπρεπε ίσως να σταματήσουν για μια στιγμή το πάλεμα, και να προσπαθήσουν να

μετρήσουν το ανυπολόγιστο βάρος απλοϊκής μεταφυσικής που μεταφέρει η πιο ασήμαντη φράση των προκηρύξεών τους, η φαινομενικά πιο απλή και πιο στέρα ιδέα που έχουν στο κεφάλι τους".¹⁶

Μερικές διατυπώσεις σχετικά με την δραστηριοποίησή μας ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ

Ήδη τον Οκτώβρη του 2002 ξεκινάμε να ασχολούμαστε με τον επερχόμενο πόλεμο στο Ιράκ, χωρίς βέβαια να πιστεύουμε πως το εμπάργκο και οι σποραδικοί βομβαρδισμοί δεν ήταν πόλεμος. Απλά γνωρίζαμε πως η δημόσια διάσταση που θα έπαιρνε το ζήτημα εδώ, στο κράτος που ζούμε, άνοιγε ένα πρόσφορο πεδίο για την αντιμετώπιση του πολέμου όχι ως ένα μεμονωμένο και ασύνδετο γεγονός με την ζωή μέσα στον καπιταλισμό, αλλά ως αναπόσπαστο στοιχείο της κυριαρχίας. Βλέπαμε τον πόλεμο ως συμπύκνωση της δομικής βίας. Με λίγα λόγια η επερχόμενη δράση (θεαματικός πόλεμος) περιμέναμε πως θα φέρει και μια αντίδραση (αντιπολεμικές διαδηλώσεις) την οποία αναγνωρίζαμε ως έδαφος πρόσφορο για τη ριζοσπαστική δράση.

Μη έχοντας βρεφικές αυταπάτες πως είναι δυνατό να σταματήσουμε τον πόλεμο, αναζητήσαμε τρόπους δράσης που αντιστοιχούσαν στη δυναμική μας. Έτσι το καίριο ζήτημα της κριτικής ανάλυσης του πολέμου, και η ανάδειξη του ρόλου και της συμμετοχής του ελληνικού κεφαλαίου και του ελληνικού κράτους, ήταν για μας η ουσιαστικότερη διάσταση της δράσης μας.¹⁷ Αυτό που κάναμε λοιπόν ήταν μια σειρά από ενέργειες που σκόπευαν στη διάχυση των ιδεών μας. Μοιράσαμε χιλιάδες κείμενα στις κεντρικές αντιπολεμικές πορείες, οργανώσαμε και συμμετείχαμε σε μικρές αυτόνομες πορείες, σε μη κεντρικές περιοχές της πόλης, κολλήσαμε επίσης χιλιάδες αφίσες και αυτοκόλλητα. Όλα τα παραπάνω ήταν αποτέλεσμα συλλογικής και συνεχούς εργασίας.

Η συνέλευση (αναρχικών) ενάντια στον πόλεμο και την ειρήνη των κυρίαρχων

Το αρχικό κάλεσμα είχε απήκηση. Μαζευτήκαμε τουλάχιστον σαράντα άτομα και όχι στη βάση του αόριστου "τί να κάνουμε;" αλλά με μια υπάρχουσα πρόταση που μιλούσε για θεωρητική επεξεργασία του θέματος ως προϋπόθεση της δημόσιας δράσης. Με αυτό τον κόσμο αυτά που συνέβησαν ήταν η κάπως απροετοίμαστη συμμετοχή μας σε μια μεγάλη πορεία τέλη Οκτώβρη του '02 με ένα γενικόλογό κείμενο αφού ακόμα δεν είχαμε προλάβει να προχωρήσουμε σε βάθος ανάλυσης μεταξύ μας. Στη συνέχεια η πλειοψηφία του κόσμου αποχώρησε. Κάποιοι σιωπηλά (δυστυχώς) και κάποιοι άλλοι λέγοντας πως δεν τους ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον να ασχοληθούν με την κριτική ανάλυση του πολέμου, χωρίς αυτή η συνέλευση να μην ασχολείται και με άλλα πράγματα που ενδεχομένως προέκυπταν. Τελικά καταλήξαμε δεκαπέντε-είκοσι άτομα που καταφέραμε να προχωρήσουμε το ζήτημα βγάζοντας μια μπροσούρα που τυπώθηκε σε δυο χιλιάδες αντίτυπα και μοιράστηκε στις αντιπολεμικές συγκεντρώσεις, σε συλλογικότητες αντεξουσιαστών-αναρχικών και χέρι με χέρι, κυρίως στην Θεσσαλονίκη και την Αθήνα. Στις 6 και 7 Φλεβάρη η ίδια συνέλευση πραγματοποίησε μια εκδήλωση και μια πορεία αντίστοιχα. Στην εκδήλωση-που είχε αρκετή συμμετοχή κόσμου- παρουσιάστηκε συνοπτικά το θεωρητικό σχήμα με το οποίο αντιλαμβανόμαστε τον πόλεμο ως συστατικό στοιχείο της διεθνοποιημένης κυριαρχίας. Η αλήθεια είναι πως ο περισσότερος κόσμος ήρθε ως ακροατής και λίγοι ήταν αυτοί που είχαν να κάνουν παρατηρήσεις, να διαφωνήσουν, να συνεισφέρουν. Ο απώτερος σκοπός της εκδήλωσης, που ήταν ο συντονισμός δράσης σε σχέση με τον πόλεμο αρκετό χρόνο πριν αυτός αρχίσει, ουσιαστικά απέτυχε. Την επομένη η πορεία που είχε καθαρά χαρακτήρα αντιπληροφόρησης, είχε πολύ μικρή συμμετοχή κόσμου (κοντά στα διακόσια άτομα), πολλούς μπάτσους και σε γενικές γραμμές θεωρούμε πως δεν κατάφερε να πραγματοποιήσει τον σκοπό της. Ήταν πραγματικά αποκομμένη από την πόλη εξαιτίας εγκλωβισμού από τις δυνάμεις καταστολής, αλλά και χωρίς παλμό και δύναμη, πράγμα που οφείλεται τόσο σε όσους την οργανώσαμε όσο και σε αυτούς που συμμετείχαν.

Δυο γεγονότα από αυτή την εμπειρία αναδεικνύουν κάποια γενικότερα

16.Κ. Καστοριάδης, "Η πείρα του εργατικού κινήματος".

17.Εδώ σημειώνουμε πως εστίασαμε στην συμμετοχή του ελληνικού κράτους στον πόλεμο με τις βάσεις (Σούδα, Άκτιο), με τις φρεγάτες και με την παροχή αεροδιαδρόμων και επίσης αναδείξαμε την συμμετοχή των ελλήνων καπιταλιστών όπως ο όμιλος Aegean του Μελλισανίδη και η Sekanin του Βαρδινογιάννη που είχαν συνάψει συμβόλαια ανεφοδιασμού με τον αμερικάνκο οργανισμό Desc (Defence Energy Support Center). Αυτά συνοπτικά για εκείνου του είδους τους "ριζοσπάστες" που το μόνο που είχαν να πουν ήταν "φρονιάδες των λαών αμερικάνοι", και "ενάντια στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό" εθελουφλώντας μπροστά στα προφανή. Αλλά για να μιλήσεις και για τα ντόπια αφεντικά προϋποθέτει ρήξη με την αντιαμερικάνικη-αντιιμπεριαλιστική ιδεολογία της ρεφορμιστικής αριστεράς.

18. Λες και τα "πρακτικά πραγματάκια" στερούνται κάποιου σκεπτικού, κάποιας θεώρησης. Όχι δεν στερούνται κάτι τέτοιο αλλά ποτέ αυτό το κάτι, η θεώρηση που υπάρχει πίσω από τα "πρακτικά πραγματάκια" δεν μπαίνει στο κέντρο της κουβέντας, ποτέ δεν τίθεται σε αμφισβήτηση. Έτσι δημιουργούνται νόρμες δράσης, νόρμες συμπεριφοράς ανέγγιχτες από το νυστέρι της κριτικής έτσι δημιουργείται ιδεολογία, ψευδής συνείδηση όπως εύστοχα λέει ο Θεός Κάρολος. Η φράση για παράδειγμα "τόσα χρόνια αυτά κάνουμε, τώρα γιατί να τ' αλλάξουμε", δεν αποτελεί μια υποκειμενική αντίληψη ενός ατόμου. Αντικατοπτρίζει την στατικότητα στην σκέψη μιας κοινωνίας που ζει στην συντήρηση, που δεν τολμά να αναρωτηθεί για τον εαυτό της.

19. Αυτές οι σκέψεις δεν είναι τελεσιδικές και απαιτούν περαιτέρω ανάπτυξη. Αν θέλουμε να μιλήσουμε για το "χώρο" θα πρέπει να αναζητήσουμε εκείνα τα στοιχεία που τον συνιστούν. Άλλωστε και μόνο η χρήση της λέξης "χώρος" σημαίνει πως υπάρχει κάτι.

χαρακτηριστικά αυτού του μορφώματος που ακούει στο όνομα "χώρος" και που τον τελευταίο καιρό προσπαθούμε να διαυγάσουμε.

α) Το πρώτο γεγονός είναι η πλειοψηφική αποχώρηση των ανθρώπων που αρχικά εμφανίστηκαν στο κάλεσμα. Το γεγονός αυτό καθ' εαυτό η αποχώρηση δηλαδή, συνήθως χωρίς λεκτικές διατυπώσεις είναι κάτι σύνθηρες στα γενικά καλέσματα του "χώρου". Το γενικό κλίμα που παίζει είναι "πάμε να δούμε". Που σημαίνει ότι πάμε κάπου χωρίς προηγουμένως να ξέρουμε γιατί πάμε εκεί; Τι θέλουμε να κάνουμε πηγαίνοντας εκεί; Τι λένε αυτοί που μας καλούν εκεί; Αυτά τα ερωτήματα δύσκολα θα τα συναντήσουμε. Αυτό που κυριαρχεί είναι ένα ψυχικό διάλυμα περιέργειας, υποχρέωσης, αυτονόητης συμμετοχής, ανάγκης για μια συλλογική κίνηση που όμως δεν καταφέρνει τις περισσότερες φορές να ξεπεράσει τα όρια της απλής -για κάποιους και σιωπηρής- συνάντησης. Σε μικρότερο βαθμό υπάρχει κάποιο σαφές πολιτικό περιεχόμενο, κάποια συνειδητή κίνηση και κάποια κριτική κατανόηση αυτής της κίνησης.

Το κάλεσμα είχε κάποια σαφή χαρακτηριστικά, χωρίς να 'ναι κάτι πλήρως διαμορφωμένο. Τα σημεία που αφορούσαν το αδιαμεσολάβητο της δράσης ήταν αποδεκτά από όλους (αν και χωρίς ιδιαίτερη συζήτηση και αυτά). Αλλά το κομμάτι που απαιτούσε την θεωρητική επεξεργασία του ζητήματος του πολέμου δεν έτυχε παρόμοιας απήχησης. Γιατί αυτό το κομμάτι του καλέσματος σημαίνει συζητήσεις σε βάθος, σημαίνει δέσμευση, απαιτεί κόπο και δεν έχει την φαινομενικότητα κίνησης όπως για παράδειγμα η δράση που προέρχεται από χαλαρές έως ανύπαρκτες συμφωνίες που καταλήγουν να κάνουν τα "κλασσικά", τα "πρακτικά πραγματάκια".¹⁸ Πρόκειται για τον διαχωρισμό θεωρίας και πράξης. Διαχωρισμό που δεν είναι ίδιοι αυτού του "χώρου" αλλά της καπιταλιστικής κοινωνίας εν γένει. Έχουμε να κάνουμε με μια βαθιά ξένωση των υποκειμένων που αδυνατούν, αρνούνται ή δεν επιδιώκουν να σκεφτούν αυτό που κάνουν και να γνωρίσουν αυτό που σκέφτονται. Αυτό λοιπόν που βασιλεύει δεν είναι η συμφωνία πάνω σε κάποιο πολιτικό περιεχόμενο, η ανάλυση του τι κάνουμε, πως το κάνουμε, γιατί το κάνουμε, ποιες οι συνέπειες των πράξεων μας, ποια είναι η βάση συλλογικοποίησης των αρνήσεων μας, ποιες οι δυνάμεις μας και ποιες οι δυνατότητες μας; Αυτό που βασιλεύει είναι η επανάληψη μορφών (πρακτικών και αντιλήψεων) που δυστυχώς για μας δεν επιχειρούν να κατανοήσουν το υπάρχον με σκοπό να το μετασχηματίσουν. Λειτουργούν κυρίως ως στοιχεία σύστασης αυτής της ασαφούς κοινότητας που λέγεται "χώρος" και δένεται με σύμβολα που το νόημα τους σπάνια εμφανίζεται ως ρητό νόημα αλλά κυρίως ως μια αόριστη μεταφυσική που στη βάση της βρίσκεται το φαντασιακό της υλικής βίας και το χαμένο όραμα της κοινότητας.¹⁹

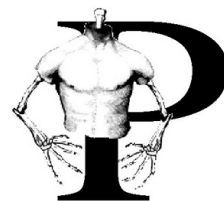
Η πλειοψηφία λοιπόν του κόσμου εγκατέλειψε την προοπτική της εύρεσης ενός κοινού πολιτικού περιεχομένου, της διεργασίας ανακάλυψης σαφούς και καθαρού στόχου κριτικής εναντίωσης, πέραν του "ο πόλεμος είναι κακός και τον κάνουν τα αφεντικά". Παρά το μη ευαίωτο του γεγονότος της αποχώρησης του περισσότερου κόσμου δεν μπορούμε να δούμε πως γίνεται να προχωράς, να δρας πολιτικά αν προηγούμενα δεν έχεις προσπαθήσει στο ελάχιστο να κατανοήσεις αυτό που συμβαίνει και αυτό που θες να κάνεις.

β) Το δεύτερο γεγονός αφορά την διάλυση της "συνέλευσης (αναρχικών) ενάντια στον πόλεμο και την ειρήνη των κυρίαρχων". Ενώ είχαμε ήδη κινητοποιηθεί πριν την δημόσια έναρξη του πολέμου και απευθυνθεί δημόσια σε όσους θέλανε να δράσουν με μια αντικαπιταλιστική-αντικρατική κατεύθυνση, δεν υπήρξε ιδιαίτερη συμμετοχή έτσι ώστε από τα πριν να είμαστε προετοιμασμένοι για το τι κάνουμε όταν ξεκινήσει ο πόλεμος. Έτσι αυτό που είδαμε να συμβαίνει ήταν πάλι με την έναρξη του πολέμου να συσπειρώνεται κόσμος στη βάση "τι κάνουμε τώρα που άρχισε ο πόλεμος;" ενώ πριν σχεδόν κανείς δεν μπήκε στην διαδικασία να σκεφτεί τι έρχεται. Αυτό το γεγονός έχει τις εξής τουλάχιστον σημασίες: βλέπουμε πως το κομμάτι της κοινωνίας που ονομάζουμε "χώρο" στο σύνολο του σχεδόν λειτούργησε με το ίδιο αντανεκλαστικό που λειτούργησαν και άλλα κοινωνικά κομμάτια. Δηλαδή βγήκαν στον δρόμο, έδρασαν όταν η έναρξη του πολέμου ήταν πλέον εικόνα στις ειδήσεις. Αρά δεν μπορούμε να κατηγορούμε τους άλλους ότι κοιμούνται και ότι είναι βλάκες όταν και όσοι θεωρούν εαυτούς ριζοσπάστες, αναρχικούς κλπ. δεν ξεφεύγουν από την συνολικότερη κοινωνική κίνηση.²⁰

Η δεύτερη σημασία που μπορούμε να αναγνώσουμε είναι αυτή που έχει να κάνει με το "χώρο" καθ' εαυτό. Η αντανεκλαστική κίνηση στην έναρξη του πολέμου δεν είναι αρνητική. Απλά ο τρόπος που ξεπήδησε ήταν εξ αρχής καταδικασμένος στο να μην κάνει τίποτα επειδή διέπονταν από την πίστη ότι μπορεί να κάνει τα πάντα. Ας μη γελιόμαστε. Το αντιπολεμικό κίνημα έτσι όπως εμφανίστηκε με κύρια χαρακτηριστικά τον

αντιαμερικανισμό, την ειρηνοφιλία και τη σύνταξη με φράξεις του κεφαλαίου που παρουσιάζονταν ως ειρηνόφιλες δεν είχε καμία δυνατότητα να φρενάρει ή να σταματήσει τον πόλεμο. Χωρίς μπλοκάρισμα στις μεταφορές και στην παραγωγή δεν δημιουργούνται προβλήματα στην πολεμική μηχανή.²¹ Η κίνηση μας στόχευε στη διάχυση της ριζοσπαστικής δράσης, στην ανάδειξη των αρνητικών και μη επικίνδυνων για την κυριαρχία χαρακτηριστικών των αντιπολεμικών διαδηλώσεων, στην τοποθέτηση στο κέντρο του ρόλου του ελληνικού κράτους και κεφαλαίου. Όσον αφορά την Θεσσαλονίκη το αντεξουσιαστικό μπλοκ περιτριγυρισμένο από πολλούς μπάτσους και πνιγμένο από τον "πλουραλισμό" συνθηματολογίας των αντιπολεμικών διαδηλώσεων παρόλο που κατάφερε να είναι διακριτό στην παρουσία και το λόγο του, τελικά δεν μπόρεσε να μεταδώσει μαζικά έναν λόγο ξένο προς τον ανώδυνο λόγο των κάθε λογής φλόρουμ και κομματικών μηχανισμών.

Η δράση στις γειτονιές

Παρά τα προβλήματα συνεννόησης με τον περισσότερο κόσμο του "χώρου" είδαμε πως κάποιες συλλογικότητες κατάφεραν να ενώσουν τις δυνάμεις τους σε μια ουσιαστική βάση. Αυτό δεν ήταν ένα τυχαίο γεγονός αλλά συνέπεια και της δικής μας επιμονής στα ζητήματα του πολιτικού περιεχομένου, της συζήτησης και της κριτικής ανάλυσης. Αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας ήταν οι μικρές αυτόνομες πορείες προπαγανδιστικού χαρακτήρα σε διάφορες συνοικίες της πόλης. Αυτή η συνεργασία αποκορυφώθηκε με την πορεία της Πέμπτης 19 Ιούνη, όπου είδαμε καθαρά πόση σημασία έχει η πολιτική οργάνωση και αποφασιστικότητα στις κινήσεις μας.

Η παρέμβαση στις γειτονιές ήταν ίσως η ουσιαστικότερη κίνηση που καταφέραμε να οργανώσουμε από κοινού με τις άλλες συλλογικότητες χωρίς εκπτώσεις στο λόγο μας και μέσα σε διαδικασίες σίγουρα δύσκολες αλλά όχι ανούσιες και στείρες. Η άμεση επαφή με τον κόσμο στο δρόμο είναι άλλωστε μια από τις κύριες επιδιώξεις της δράσης μας. Εκεί καταφέραμε να μιλήσουμε δημόσια και αυτόνομα. Καταφέραμε επίσης να μοιραστούμε με τις άλλες συλλογικότητες αντιλήψεις τόσο στο επίπεδο της ανάλυσης όσο και στο επίπεδο του πώς κινούμαστε.

Παρόλη τη θετική φόρτιση αυτής της συνεργασίας δεν μπορούμε να μη δούμε την αδυναμία πολλών ανθρώπων να βγουν από το πλαίσιο που αυτός ο "χώρος" με την πάροδο του χρόνου έχει δημιουργήσει. Αντιφάσεις και προβλήματα που άλλωστε ταλάντευαν και ταλαντεύουν και εμάς τους ίδιους. Η διαφοροποίηση μας έγκειται στο ότι καταφέραμε να διατηρήσουμε την σύνθεση της συλλογικότητας και να μη διασπαστούμε σε επιμέρους υποκειμενικότητες στις κρίσιμες στιγμές που εμφανίστηκαν μπροστά μας. Κι αυτό όχι από κάποιο καπρίτσιο ομογενοποίησης²² αλλά μέσα από επίπονες διαδικασίες όπου ψηλαφίσαμε τη συλλογικότητα ως πεδίο ύπαρξης και νοηματοδότησης της υποκειμενικότητας, ως δύναμη που μας στηρίζει, μας τρέφει και μας ζεσταίνει κόντρα στην παγωνιά της ιδιωτεύουσας. Κι αυτή η στάση μας δεν είναι μόνο εσωτερικής κατανάλωσης αλλά μικρογραφία του προτάγματος της συλλογικής αυτόνομης δράσης των ανθρώπων που οραματιζόμαστε, ενάντια στην υπάρχουσα διαχωρισμένη κοινωνία και στον εφιάλη του μοναχικού πλήθους.

20. Εδώ βέβαια θα πρέπει να πούμε ότι αυτό τον κοινωνικό κομμάτι που κατέβηκε στον δρόμο υπό τις μαυροκόκκινες σημαίες είναι όντως δυναμικότερο των λοιπών κομματιών και το λιγότερο παραδομένο στην ειρηνόφιλη αφομοιωτική κυρίαρχη διάσταση των αντιπολεμικών πορειών, αν εξαιρέσουμε ίσως ένα κομμάτι των μαθητών.

21. Αυτό βέβαια το μπλοκάρισμα σαφώς προϋποθέτει υποκείμενα συνειδητά οργανωμένα στη βάση μιας αντικυριαρχικής προοπτικής.

22. Αντίθετα ομογενοποιητικό είναι να πράττεις χωρίς να ξέρεις γιατί αλλά επειδή οι άλλοι το κάνουν. Ομογενοποίηση είναι η ένωση των υποκειμενικότητων βάσει ενός φανταστικού άρρητου και ανομολόγητου, όπου όλοι είναι μαζί αλλά τελικά ο καθείς για την πάρτη του.

“η νέα τοπολογία” χάρτης ‘03

